

PETJE

Umetniška gimnazija - glasbena smer;
modul B: petje-instrument

Umetniška gimnazija s slovenskim učnim
jezikom na narodno mešanem območju v
slovenski Istri - glasbena smer; modul B:
petje-instrument

UČNI NAČRT Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

IME PREDMETA: petje

Izobraževalni program umetniške gimnazije - glasbena smer; modul B: petje-instrument, izobraževalni program umetniške gimnazije s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri:
obvezni predmet (420 ur)

PRIPRAVILA PREDMETNA KURIKULARNA KOMISIJA V SESTAVI:

mag. Matjaž Balažic, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; Renata Bauer, Akademija za glasbo Univerze v Ljubljani; dr. Tina Bohak Adam, Akademija za glasbo Univerze v Ljubljani; dr. Inge Breznik, Zavod RS za šolstvo; Pia Brodnik, Akademija za glasbo Univerze v Ljubljani; Polonca Česarek Puklavec, Zavod RS za šolstvo; Ambrož Čopi, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Barbara De Costa, Šolski center Velenje, Glasbena šola Fran Korun Koželjski Velenje; Tatjana Dvoršak, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; mag. Nina Frank, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Danilo Kostevšek, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; Primož Kranjc, Šolski center Velenje, Glasbena šola Fran Korun Koželjski Velenje; Egon Mihajlović, Akademija za glasbo Univerze v Ljubljani; dr. Ilonka Pucihar, Akademija za glasbo Univerze v Ljubljani; Tomaž Sevšek Šramel, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Tatjana Vasle, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Borut Zagoranski, Akademija za glasbo Univerze v Ljubljani; Suzana Zorko, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; mag. Damjana Zupan, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola

JEZIKOVNI PREGLED: Manja Žugman

OBLIKOVANJE: neAGENCIJA, digitalne preobrazbe, Katja Pirc, s. p.

IZDALA: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in Zavod RS za šolstvo

ZA MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE: dr. Vinko Logaj

ZA ZAVOD RS ZA ŠOLSTVO: Jasna Rojc

Ljubljana, 2025

SPLETNA IZDAJA

DOSTOPNO NA POVEZAVI:

https://eportal.mss.edus.si/msswww/datoteke/ucni_nacrti/2026/un-dp-petje_um_gl_b-um_si_gl_b.pdf

Katalogni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI](#)-ID [251712003](#)

ISBN 978-961-03-1197-3 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

BESEDILO O SEJI SS

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje je na svoji 245. seji, dne 19. 6. 2025, določil učni načrt petje za izobraževalni program umetniške gimnazije (glasbena smer, modul B - petje-instrument) in izobraževalni program umetniške gimnazije s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri (glasbena smer, modul B - petje-instrument).

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje se je na svoji 245. seji, dne 19. 6. 2025, seznanil z didaktičnimi priporočili k učnemu načrtu petje za izobraževalni program umetniške gimnazije (glasbena smer, modul B - petje-instrument) in izobraževalni program umetniške gimnazije s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri (glasbena smer, modul B - petje-instrument).

PRIZNANJE AVTORSTVA – NEKOMERCIALNO – DELJENJE POD ENAKIMI POGOJI

Prenova izobraževalnih programov s prenovo ključnih programskih dokumentov (kurikuluma za vrtce, učnih načrtov ter katalogov znanj)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

KAKO SE ZNAJTI?

TIPIČNE STRANI

V dokumentu je za dijakinje in dijake, učiteljice in učitelje ipd. uporabljena moška slovnična oblika, ki velja enakovredno za oba spola.

Tema sporoča vsebinski okvir ali okvir predmetnospecifičnih zmožnosti, povezanih s cilji oz. skupinami ciljev: teme so predmetno specifične in lahko vključujejo vsebinske sklope in dejavnosti ter razvijajo veščine, zmožnosti in koncepte, ki naj bi jih dijaki izgrajevali in razvijali v procesu učenja.

Vrsta teme:
Obvezno
Izbirno
Maturitetno

Opis teme zajema ključne poudarke oz. koncepte kot okvir skupinam ciljev.

Dodatna pojasnila za temo lahko vsebujejo razlago o zasnovi teme, usmeritve in/ali navodila, ki se nanašajo na vsebino, vrsto teme, členitev teme, poimenovanje, trajanje, dejavnosti, izvedbo aktivnosti, učne pripomočke ... oz. karkoli, kar je pomembno za to temo.

IME TEME

OBVEZNO

OPIS TEME

Em fugiaspiduci sitet ut etur, in conest dipsum eosa nonsequam volorum, ommolor aut desequi duciist estrunda volorrest, sandeni maximin uscillab il magnam quiam quo con explacc ullaccum alisi quidell igendam, in repta dolupta volor sam, ut hilit laut faccumqui omnim ut doluptur, quam consequ atibus dolo dignate mporehent qui tem nonseque por aliquisimust que volestrum esed quibusdae milla conserf ernate dentiat.

Ma vellaut quatio rporrore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas molorporia doluptatis molum rae nos event, inullit incimaiozem fugiandantis et fugitisque maion ped quo odi beatur, sequi illisqui ipidel escim reprat.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Ullatur sequo qui ut vellenderio. Re exceseq uiatur aturem eos millandio totaquis alibus iume voluptatia quis aut quamust iosant prestius, ut ommodigendis doluptaes dersped moluptae. Harum a volupta tiatur, ne veles quia voluptatia similic tatesequam, seque ventio. Hendis erum quissequo quist que con nulparum ut quuntemos et repro quod ma nimusa sae vellaut eum ulpari valent voluptu rempor a de omnimax impellu ptatiaecusa ducipsae aut evelles temolup tincil imporia simped et endes eum et molum que laborerat voluptiurem nempori bustio explabo rionsenet evenimin nis ex eum voluptam consed que volupid eliquibus, tetusda ntusam ellis ut archill uptiore rundiae nimusdam vel enit, optibea quiaspelitem lam alit re, omnis ab il mo dolupti commihi tionsequiam eicia dolo intur accusci musdaecatet faccatur? Sinctet latiam facescipsa

Ceria pa iumquam, exernam quaspis dit equasit, omnis quis aut apitassum coribusda invenih icatorum qui ut re perumquaepep quame moditatum ipient veligna tessint iaessum, optamus, testi sediasped moluptatem aperiam aut quodips usciate veribus.

Mi, asit volupta tuscil int aspel illit atur, eum idenist iorrum alit, nim re illitas ma nimi, iusclisita dolorrym volorepedio core, consequam quae. De nossiti officillate

Z oznako **SC** so označeni ključni cilji posameznih področij skupnih ciljev. Številčni zapis pri oznaki skupnih ciljev se navezuje na preglednico s skupnimi cilji.

27. 2. 2025 /// 15:45

IME SKUPINE CILJEV

CILJI

Z oznako **O** so označeni obvezni cilji.

Z ležečim tiskom in oznako **I** so označeni izbirni cilji.

- O:** Et plabo. Nam eum fuga. Et explat. Xerro et aut que nihicia doloribus, velisci tatur
I: *Que ommodic aboribust, tesequae nimaionseni arum audit minusda dolum, si venimil itatat. Estinve litatem ut adit quid qui.* **SC** (2.2.2.1)
I: *Quia voluptatur aut od minverum, quas ilis et mint, eature rehenit magnatur aut exceaquam reiunt et omnis nobit vero excepel in nimagnam quat officiam que plaborpore ne culpa eum dolore aut aspicias sanihil moditam re pelias ne veri reperferes solos dolorum, quidit ad qui dolorerun.*
O: Ibus nis auda vendio venis saperum atem quiant aut pre comniscia num at is quoditi ne estinve litatem venis saperum atem quiant. **SC** (1.3.4.2 | 2.1.1.1 | 2.1.2.1 | 2.2.1.1 | 2.2.1.2 | 3.1.3.1 | 5.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak

S krepko označenim besedilom so izpostavljeni **minimalni standardi znanja**.

Z ležečim besedilom so označeni izbirni standardi oz. standardi znanja, ki izhajajo iz izbirnih ciljev.

Dodatne pisave in oznake pri standardih so opredeljene v obvezujočih navodilih za učitelja (npr. podčrtani, M, PTI itd.)

- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.
- Ilcillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.
- Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorrum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.**
- Ut fuga. Nemperum fuga.**
- Ma vellaut quiatio rporore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas
- Omnim ut doluptur, quam consequi.
- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.*
- Ilcillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.*
- Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorrum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.
- Ut fuga. Nemperum fuga.*

TERMINI:

☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint
☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	

Pojmi, ki jih dijak mora poznati oz. razumeti (in/ali znati smiselno uporabljati), lahko pa so navedeni tudi priporočeni pojmi. Nabor (strokovnih) terminov zaokrožuje in dopolnjuje posamezno temo, predstavlja pa informacijo učitelju pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega dela. Namenjen je navedbi terminologije, ki jo na področju določene teme v določenem obdobju izobraževalne vertikale usvojijo dijaki.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

Viri in literatura,
ki so vključeni v
posamezno temo.

NASLOV TEME

- » Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Morbi eget ante eget ante hendrerit convallis vitae et purus. Donec euismod dolor sed neque condimentum, at sodales enim interdum. <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Etiam, M. (2019). Eget laoreet ipsum. Nulla facilisi.
- » Parum, V. (2025). Sequi blaboreet quosam. Seque cus.
- » Morbi P. (2007). Sed ac arcu id velit facilisis aliquet. Nec tincidunt.
- » Eget O. (2010). Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla a ac turpis. Nulla et tempus nunc, vitae scelerisque tellus. Sed in tempus mi, a aliquet quam. Integer ut euismod eros, vel pretium mi. Maecenas sollicitudin.
- » Nunc N. (2023). Morbi suscipit ante quis viverra sollicitudin. Aenean ultricies.
- » Nunc N., Ante A., Sem S. (2015). Nullam congue eleifend magna in venenatis. Ut consectetur quis magna vitae sodales. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Sed A. (2024). Ut aliquet aliquam urna eget laoreet. Fusce hendrerit dolor id mauris convallis, at accumsan lectus fermentum. Nunc bibendum quam et nibh elementum consectetur.

NASLOV SKUPINE CILJEV

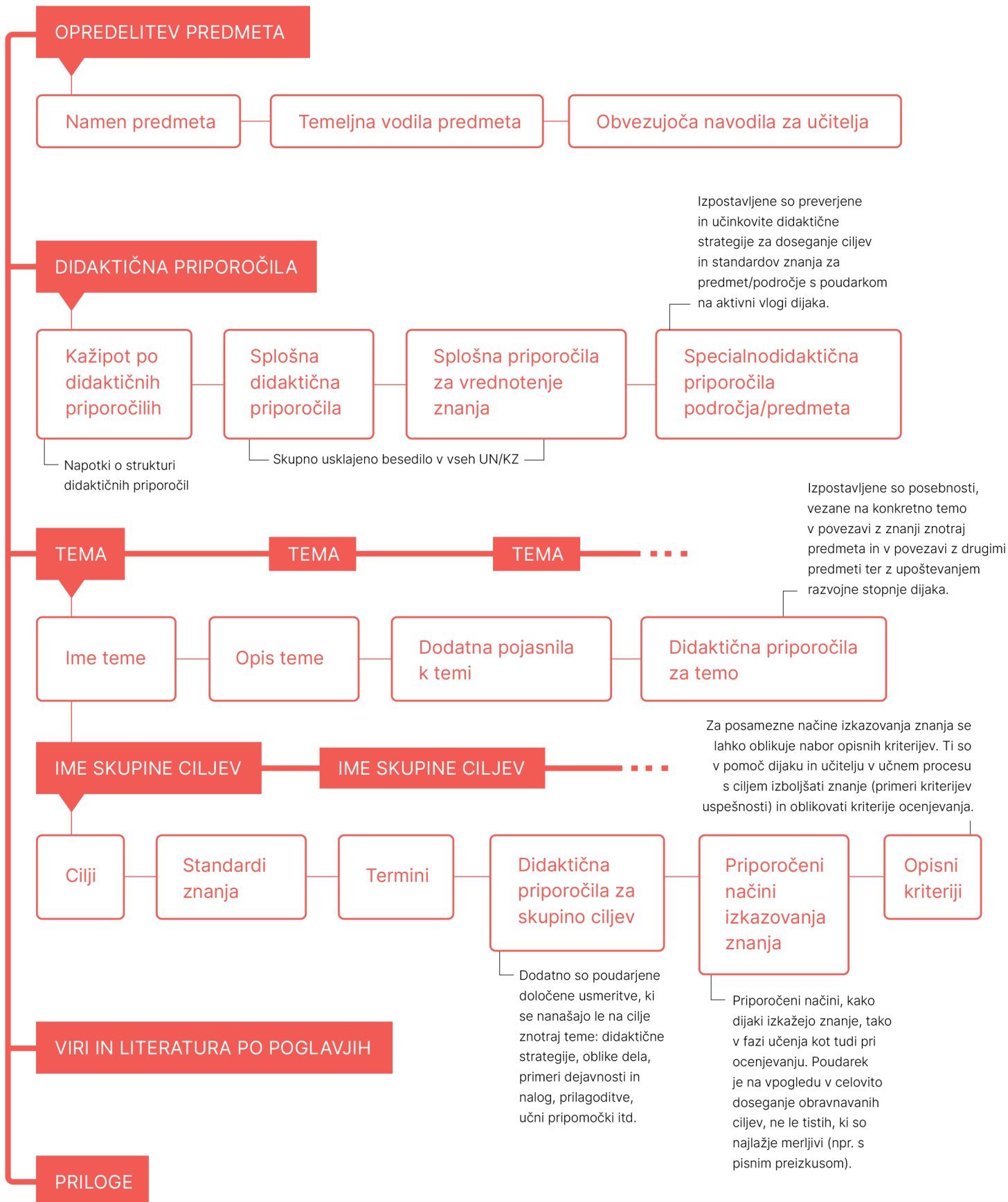
- » Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla, <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Nunc F.: Vivamus quis tortor et ipsum tempor laoreet id quis nunc. Phasellus quis sagittis ligula.
- » Redaktion, 2018. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

Viri in literatura, ki so vključeni
v posamezno skupino ciljev.

Hiperpovezava
do zunanjega vira

KAKO SE ZNAJTI?

STRUKTURA UČNEGA NAČRTA Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

KAZALO

OPREDELITEV PREDMETA..... 10

Namen predmeta..... 10

Temeljna vodila predmeta 10

Obvezujoča navodila za učitelje 11

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA 12

Kažipot po didaktičnih priporočilih 12

Splošna didaktična priporočila 12

Splošna priporočila za vrednotenje znanja ... 14

Specialnodidaktična priporočila
področja/predmeta 15

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA.....23

1. LETNIK 24

Tehnične in muzikalne prvine 24

Vokalize in etude 27

Pesmi in/ali arije skladateljev 16.-18. stoletja
pred klasicističnim obdobjem 29

Pesmi oz. samospevi tujih avtorjev klasicizma
in romantike do sodobnosti 31

Pesmi oz. samospevi slovenskih skladateljev 33

2. LETNIK 35

Tehnične in muzikalne prvine 35

Vokalize in etude 38

Pesmi in/ali arije skladateljev 16.-18. stoletja
pred klasicističnim obdobjem 40

Pesmi in/ali samospevi tujih skladateljev od
klasicizma in romantike do sodobnosti 42

Pesmi in/ali samospevi slovenskih skladateljev
..... 44

Arija iz opere ali operete ali solistični odlomek
iz spevoigre 46

3. LETNIK 48

Tehnične in muzikalne prvine 48

Vokalize in etude 51

Pesmi in/ali arije skladateljev 16.-18. stoletja
pred klasicističnim obdobjem 53

Arija iz maše, oratorija ali drugega sakralnega
vokalno-instrumentalnega dela ali iz kantate 55

Pesmi in/ali samospevi tujih skladateljev od
klasicizma in romantike do sodobnosti 57

Pesmi in /ali samospevi slovenskih skladateljev
..... 59

Arija iz opere ali operete ali solistični odlomek
iz spevoigre 61

4. LETNIK 63

Tehnične in muzikalne prvine, vokalize in
etude 63

Pesmi in/ali arije skladateljev 16.-18. stoletja
pred klasicističnim obdobjem 66

Arija iz maše, oratorija ali drugega sakralnega
vokalno-instrumentalnega dela ali iz kantate 68

Pesmi in/ali samospevi tujih skladateljev od
klasicizma in romantike do sodobnosti 70

Pesmi in/ali samospevi slovenskih skladateljev
..... 72

Arija iz opere ali operete ali solistični odlomek
iz spevoigre 74

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH76

1. letnik..... 76

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE 76

VOKALIZE IN ETUDE 77

PESMI IN/ALI ARIJE SKLADATELJEV 16.-18.
STOLETJA PRED KLASICISTIČNIM OBDOBJEM
..... 77

PESMI OZ. SAMOSPEVI TUJIH AVTORJEV
KLASICIZMA IN ROMANTIKE DO
SODOBNOSTI 78

PESMI OZ. SAMOSPEVI SLOVENSKIH
SKLADATELJEV..... 80

2. letnik..... 82

VOKALIZE IN ETUDE 82

PESMI IN/ALI ARIJE SKLADATELJEV 16.-18.
STOLETJA PRED KLASICISTIČNIM OBDOBJEM
..... 82

PESMI IN/ALI SAMOSPEVI TUJIH SKLADATELJEV OD KLASICIZMA IN ROMANTIKE DO SODOBNOSTI	83
--	----

PESMI IN/ALI SAMOSPEVI SLOVENSKIH SKLADATELJEV	85
---	----

ARIJA IZ OPERE ALI OPERETE ALI SOLISTIČNI ODLOMEK IZ SPEVOIGRE	87
---	----

3. letnik..... 88

VOKALIZE IN ETUDE.....	88
------------------------	----

PESMI IN/ALI ARIJE SKLADATELJEV 16.-18. STOLETJA PRED KLASICISTIČNIM OBDOBJEM	89
---	----

ARIJA IZ MAŠE, ORATORIJA ALI DRUGEGA SAKRALNEGA VOKALNO- INSTRUMENTALNEGA DELA ALI IZ KANTATE	90
--	----

PESMI IN/ALI SAMOSPEVI TUJIH SKLADATELJEV OD KLASICIZMA IN ROMANTIKE DO SODOBNOSTI	91
--	----

PESMI IN /ALI SAMOSPEVI SLOVENSKIH SKLADATELJEV	93
--	----

ARIJA IZ OPERE ALI OPERETE ALI SOLISTIČNI ODLOMEK IZ SPEVOIGRE	95
---	----

4. letnik..... 96

PESMI IN/ALI ARIJE SKLADATELJEV 16.-18. STOLETJA PRED KLASICISTIČNIM OBDOBJEM	96
---	----

ARIJA IZ MAŠE, ORATORIJA ALI DRUGEGA SAKRALNEGA VOKALNO- INSTRUMENTALNEGA DELA ALI IZ KANTATE	98
--	----

PESMI IN/ALI SAMOSPEVI TUJIH SKLADATELJEV OD KLASICIZMA IN ROMANTIKE DO SODOBNOSTI	99
--	----

PESMI IN/ALI SAMOSPEVI SLOVENSKIH SKLADATELJEV	101
---	-----

ARIJA IZ OPERE ALI OPERETE ALI SOLISTIČNI ODLOMEK IZ SPEVOIGRE	103
---	-----

PRILOGE 106

OPREDELITEV PREDMETA

NAMEN PREDMETA

Človeški glas je že od pradavnine eden od glavnih načinov sporočanja in izražanja misli in čustev tako z govorom kot s petjem. Zgodovinski razvoj glasbene umetnosti in s tem povezane izvajalske zahteve so prinesli potrebo po izobraževanju glasu v vokalno-tehničnem smislu kot v poustvarjalnem, z iskanjem novih izraznih možnosti.

Dijak med izobraževanjem razvija in pogloblja tehnične in muzikalne prvine pevskega glasu, se predstavlja na internih in javnih nastopih na šoli in zunaj nje ter tako gradi svojo odrsko prezenco.

Šolanje na umetniški gimnaziji pevca usmerja v profesionalno delo in ga usposablja za študij univerzitetnih programov doma ali v tujini, za sodelovanje v različnih zborih in mu tako omogoča delovanje na področju glasbene kulture in umetnosti. Oboje pomaga k osebni rasti in dobri samopodobi mladega človeka, prav tako pa vključevanje v komorne skupine ali zборе navaja mladostnika na medsebojno umetniško sodelovanje in razvija sposobnosti komunikacije, samoiniciativnosti in ustvarjalnosti.

TEMELJNA VODILA PREDMETA

Predmet temelji na ciljnem in procesnem udejanjanju avtentičnih oblik učenja glasbe preko solističnega petja. Učitelji, ob upoštevanju razvojnih zakonitosti dijakov in njihovih interesov, avtonomno izbirajo glasbene vsebine: tehnične in muzikalne prvine, vokalize in etude, pesmi in arije skladateljev 16.-18. stoletja pred klasicističnim obdobjem, pesmi oz. samospeve tujih avtorjev od klasicizma in romantike do sodobnosti, pesmi oz. samospeve slovenskih skladateljev, arije iz maš, oratorijev ali drugih sakralnih vokalno-instrumentalnih del ali iz kantat, arije iz oper ali operet ali solistični odlomki iz spevoiger.

Vse naštetje glasbene vsebine usmerjajo razvoj dijakove glasbene nadarjenosti in poglobljajo njegovo muzikalnost, glasbene sposobnosti, spretnosti in znanja, razvijajo poustvarjalne sposobnosti na nastopih, koncertih in tekmovanjih.

OBVEZUJOČA NAVODILA ZA UČITELJE

Učitelj prilagaja metode in pristope dela dijakovim glasbenim sposobnostim, spretnostim in znanjem oz. izhaja iz dijakovih predznanj in predispozicij. Pouk petja poteka v živo, pri čemer je metoda poučevanja z opisovanjem lahko demonstracija, učenje pa posnemanje.

Učitelj usmerja in vodi petje tudi z neverbalno komunikacijo. Z dotikom lahko učitelj pri dijaku preveri realizacijo napotkov ali obratno, ko učitelj prikaže in dijak preveri, spozna oz. začuti fizičen odziv pri učitelju, da si slikovitejše predstavlja in izvede določeno koordinacijo telesa. Dotik se izvede izključno ob soglasju dijaka in z veliko mero empatije.

Učitelj načrtuje delo, urnik in nastope, sodeluje v strokovnih aktivih šole in preizkusih umetniške nadarjenosti.

Učitelj skrbi za lastno kontinuirano strokovno izpopolnjevanje s pomočjo dognanj v strokovni literaturi, z udeleževanjem na pevskih seminarjih, študijskih skupinah, strokovnih srečanjih pevskih pedagogov in drugih oblikah izobraževanja.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

KAŽIPOT PO DIDAKTIČNIH PRIPOROČILIH

Razdelke *Kažipot po didaktičnih priporočilih*, *Splošna didaktična priporočila* in *Splošna priporočila za vrednotenje znanja* je pripravil Zavod RS za šolstvo.

Didaktična priporočila prinašajo učiteljem napotke za uresničevanje učnega načrta predmeta v pedagoškem procesu. Zastavljena so večplastno, na več ravneh (od splošnega h konkretnemu), ki se medsebojno prepletajo in dopolnjujejo.

- » Razdelka **Splošna didaktična priporočila** in **Splošna priporočila za vrednotenje znanja** vključujeta krovne usmeritve za načrtovanje, poučevanje in vrednotenje znanja, ki veljajo za vse predmete po celotni izobraževalni vertikali. Besedilo v teh dveh razdelkih je nastalo na podlagi *Usmeritev za pripravo didaktičnih priporočil k učnim načrtom za osnovne šole in srednje šole* (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/3ladrdr>) ter *Izhodišč za prenovo učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji* (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/plw0909>) in je v vseh učnih načrtih enako.
- » Razdelek **Specialnodidaktična priporočila področja/predmeta** vključuje tista didaktična priporočila, ki se navezujejo na področje/predmet kot celoto. Zajeti so didaktični pristopi in strategije, ki so posebej priporočeni in značilni za predmet glede na njegovo naravo in specifične.

Učni načrt posameznega predmeta je členjen na *teme*, vsaka tema pa se lahko nadalje členi na *skupine ciljev*.

- » Razdelka **Didaktična priporočila za temo** in **Didaktična priporočila za skupino ciljev** vključujeta konkretne in specifične napotke, ki se nanašajo na poučevanje določene teme oz. skupine ciljev znotraj teme. Na tem mestu so izpostavljene preverjene in učinkovite didaktične strategije za poučevanje posamezne teme ob upoštevanju značilnosti in vidikov znanja, starosti dijakov, predznanja, povezanosti znanja z drugimi predmeti/področji ipd. Na tej ravni so usmeritve lahko konkretizirane tudi s primeri izpeljave oz. učnimi scenariji.

Didaktična priporočila na ravni skupine ciljev zaokrožujeta razdelka **Priporočeni načini izkazovanja znanja** in **Opisni kriteriji**, ki vključujeta napotke za vrednotenje znanja (spremljanje, preverjanje, ocenjevanje) znotraj posamezne teme oz. skupine ciljev.

SPLOŠNA DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Učitelj si za uresničitev ciljev učnega načrta, kakovostno učenje ter optimalni psihofizični razvoj dijakov prizadeva zagotoviti varno in spodbudno učno okolje. V ta namen pri poučevanju uporablja raznolike

didaktične strategije, ki vključujejo učne oblike, metode, tehnike, učna sredstva in gradiva, s katerimi dijakom omogoča aktivno sodelovanje pri pouku, pa tudi samostojno učenje. Izbira jih premišljeno, glede na namen in naravo učnih ciljev ter glede na učne in druge, za učenje pomembne značilnosti posameznega dijaka, učne skupine ali oddelka.

Varno in spodbudno učno okolje učitelj zagotavlja tako, da:

- » spodbuja medsebojno sprejemanje, sodelovanje, čustveno in socialno podporo;
- » neguje vedoželjnost, spodbuja interes in motivacijo za učenje, podpira razvoj različnih talentov in potencialov;
- » dijake aktivno vključuje v načrtovanje učenja;
- » kakovostno poučuje in organizira samostojno učenje (individualno, v parih, skupinsko) ob različni stopnji vodenja in spodbujanja;
- » dijakom omogoča medsebojno izmenjavo znanja in izkušenj, podporo in sodelovanje;
- » prepozna in pri poučevanju upošteva predznanje, skupne in individualne učne, socialne, čustvene, (med)kulturne, telesne in druge potrebe dijakov;
- » dijakom postavlja ustrezno zahtevne učne izzive in si prizadeva za njihov napredek;
- » pri dijakih stalno preverja razumevanje, spodbuja ozaveščanje in usmerjanje procesa lastnega učenja;
- » proces poučevanja prilagaja ugotovitvam sprotne spremljanja in preverjanja dosežkov dijakov;
- » omogoča povezovanje ter nadgrajevanje znanja znotraj predmeta, med predmeti in predmetnimi področji;
- » poučuje in organizira samostojno učenje v različnih učnih okoljih (tudi virtualnih, zunaj učilnic), ob uporabi avtentičnih učnih virov in reševanju relevantnih življenjskih problemov in situacij;
- » ob doseganju predmetnih uresničuje tudi skupne cilje različnih področij (jezik, državljanstvo, kultura in umetnost; trajnostni razvoj; zdravje in dobrobit; digitalna kompetentnost; podjetnost).

Učitelj pri uresničevanju ciljev in standardov znanja učnega načrta dijakom omogoči prepoznavanje in razumevanje:

- » smisla oz. namena učenja (kaj se bodo učili in čemu);
- » uspešnosti lastnega učenja oz. napredka (kako in na temelju česa bodo vedeli, da so pri učenju uspešni in so dosegli cilj);
- » pomena različnih dokazov o učenju in znanju;
- » vloge povratne informacije za stalno izboljševanje ter krepitev občutka »zmorem«;
- » pomena medvrstniškega učenja in vrstniške povratne informacije.

Za doseganje celostnega in poglobljenega znanja učitelj načrtuje raznolike predmetne ali medpredmetne učne izzive, ki spodbujajo dijake k aktivnemu raziskovanju, preizkušanju, primerjanju, analiziranju, argumentiranju,

reševanju avtentičnih problemov, izmenjavi izkušenj in povratnih informacij. Ob tem nadgrajujejo znanje ter razvijajo ustvarjalnost, inovativnost, kritično mišljenje in druge prečne veščine. Zato učitelj, kadar je mogoče, izvaja projektni, problemski, raziskovalni, eksperimentalni, izkustveni ali praktični pouk in uporablja temu primerne učne metode, pripomočke, gradiva in digitalno tehnologijo.

Učitelj upošteva raznolike zmožnosti in potrebe dijakov v okviru notranje diferenciacije in individualizacije pouka ter personalizacije učenja s prilagoditvami, ki obsegajo:

- » učno okolje z izbiro ustreznih didaktičnih strategij, učnih dejavnosti in oblik;
- » obsežnost, zahtevnost in kompleksnost učnih ciljev;
- » raznovrstnost in tempo učenja;
- » načine izkazovanja znanja, pričakovane rezultate ali dosežke.

Učitelj smiselno upošteva načelo diferenciacije in individualizacije tudi pri načrtovanju domačega dela dijakov, ki naj bo osmišljeno in raznoliko, namenjeno utrjevanju znanja in pripravi na nadaljnje učenje.

Individualizacija pouka in personalizirano učenje sta pomembna za razvijanje talentov in potencialov nadarjenih dijakov. Še posebej pa sta pomembna za razvoj, uspešno učenje ter enakovredno in aktivno vključenost dijakov s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami, z učnimi težavami, dvojno izjemnih, priseljencev ter dijakov iz manj spodbudnega družinskega okolja. Z individualiziranimi pristopi preko inkluzivne poučevalne prakse učitelj odkriva in zmanjšuje ovire, ki dijakom iz teh skupin onemogočajo optimalno učenje, razvoj in izkazovanje znanja, ter uresničuje v individualiziranih programih in v drugih individualiziranih načrtih načrtovane prilagoditve vzgojno-izobraževalnega procesa za dijake iz specifičnih skupin.

SPLOŠNA PRIPOROČILA ZA VREDNOTENJE ZNANJA

Vrednotenje znanja razumemo kot ugotavljanje znanja dijakov skozi celoten učni proces, tako pri spremljanju in preverjanju (ugotavljanje predznanja in znanja dijaka na vseh stopnjah učenja), kot tudi pri ocenjevanju znanja.

V prvi fazi učitelj kontinuirano spremlja in podpira učenje, preverja znanje vsakega dijaka, mu nudi kakovostne povratne informacije in ob tem ustrezno prilagaja lastno poučevanje. Pred začetkom učnega procesa učitelj najprej aktivira in ugotavlja dijakovo predznanje in ugotovitve uporabi pri načrtovanju pouka. Med učnim procesom sproti preverja doseganje ciljev pouka in standardov znanja ter spremlja in ugotavlja napredek dijaka. V tej fazi učitelj znanja ne ocenjuje, pač pa na osnovi ugotovitev sproti prilagaja in izvaja dejavnosti v podporo in spodbudo učenju (npr. dodatne dejavnosti za utrjevanje znanja, prilagoditve načrtovanih dejavnosti in nalog glede na zmožnosti in potrebe posameznih dijakov ali skupine).

Učitelj pripomore k večji kakovosti pouka in učenja, tako da:

- » sistematično, kontinuirano in načrtno pridobiva informacije o tem, kako dijak dosega učne cilje in usvaja standarde znanja;
- » ugotavlja in spodbuja razvoj raznolikega znanja – ne le vsebinskega, temveč tudi procesnega (tj. spretnosti in veščin), spremlja in spodbuja pa tudi razvijanje odnosnega znanja;

- » spodbuja dijaka, da dosega cilje na različnih taksonomskih ravneh oz. izkazuje znanje na različnih ravneh zahtevnosti;
- » spodbuja uporabo znanja za reševanje problemov, sklepanje, analiziranje, vrednotenje, argumentiranje itn.;
- » je naravnana na ugotavljanje napredka in dosežkov, pri čemer razume, da so pomanjkljivosti in napake zlasti priložnosti za nadaljnje učenje;
- » ugotavlja in analizira dijakovo razumevanje ter odpravlja vzroke za nerazumevanje in napačne predstave;
- » dijaka spodbuja in ga vključuje v premisleke o namenih učenja in kriterijih uspešnosti, po katerih vrednoti lastno učno uspešnost (samovrednotenje) in uspešnost vrstnikov (vrstniško vrednotenje);
- » dijaku sproti podaja kakovostne povratne informacije, ki vključujejo usmeritve za nadaljnje učenje.

Ko so dejavnosti prve faze (spremljanje in preverjanje znanja) ustrezno izpeljane, sledi druga faza, ocenjevanje znanja. Pri tem učitelj dijaku omogoči, da lahko v čim večji meri izkaže usvojeno znanje. To doseže tako, da ocenjuje znanje na različne načine, ki jih je dijak spoznal v procesu učenja. Pri tem upošteva potrebe dijaka, ki za uspešno učenje in izkazovanje znanja potrebuje prilagoditve.

Učitelj lahko ocenjuje samo znanje, ki je v učnem načrtu določeno s standardi znanja. Predmet ocenjevanja znanja niso vsi učni cilji, saj vsak cilj nima z njim povezanega specifičnega standarda znanja. Učitelj ne ocenjuje stališč, vrednot, navad, socialnih in čustvenih veščin ipd., čeprav so te zajete v ciljnih učnega načrta in jih učitelj pri dijaku sistematično spodbuja, razvija in v okviru prve faze tudi spremlja.

Na podlagi standardov znanja in kriterijev uspešnosti učitelj, tudi v sodelovanju z drugimi učitelji, pripravi kriterije ocenjevanja in opisnike ter jih na ustrezen način predstavi dijaku. Če dijak v procesu učenja razume in uporablja kriterije uspešnosti, bo lažje razumel kriterije ocenjevanja. Ugotovitve o doseganju standardov znanja, ki temeljijo na kriterijih ocenjevanja in opisnikih, se izrazijo v obliki ocene.

Učitelj z raznolikimi načini ocenjevanja omogoči izkazovanje raznolikega znanja (védenje, spretnosti, veščine) na različnih ravneh. Zato poleg pisnih preizkusov znanja in ustnih odgovorov ocenjuje izdelke (pisne, likovne, tehnične, praktične in druge za predmet specifične) in izvedbo dejavnosti (govorne, gibalne, umetniške, eksperimentalne, praktične, multimedijske, demonstracije, nastope in druge za predmet specifične), s katerimi dijak izkaže svoje znanje.

SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA PODROČJA/PREDMETA

Zgradba učnega načrta

Cilji v učnem načrtu so oblikovani odprto in široko, kar učitelju omogoča avtonomijo pri izboru glasbenih vsebin ter njihovemu prilagajanju razvojnim značilnostim, zmožnostim in interesom dijakov. Cilji se nadgrajujejo iz letnika v letnik, kar zagotavlja postopnost in kontinuiteto skozi celotno gimnazijsko vertikalno. Standardi znanja so izpeljani iz ciljev.

Posamezen letnik gimnazije predstavlja temo v učnem načrtu. Pod vsako temo (letnik) so nanizane skupine ciljev zbrane pod svojim tematskim naslovom (npr. Tehnične in muzikalne prvine, Vokalize in etude). V vsakem letniku gimnazije se uresničujejo vsi cilji vseh tematsko združenih skupin ciljev, načrtovanje teh ciljev pa naj bo uravnoteženo z razvidno rdečo nitjo učnega procesa. Skozi daljše časovno obdobje učitelj načrtuje postopno uvajanje ciljev in njihovo nadgradnjo z novimi, pri čemer izhaja iz usvojenih znanj in spretnosti pridobljenih v predhodnih letnikih.

S široko opredelitvijo pojmov se učitelju omogoča avtonomija pri izboru strokovnih terminov glede na izbor glasbenih vsebin in druge vsebine tematskega sklopa.

Za učitelja petja je najpomembnejše, da s svojim znanjem sistematično pristopi do vsakega posameznega dijaka in ga vodi na podlagi njegovih predispozicij, zmožnosti, znanj in talenta. Vsak dijak mora spoznati bistvene značilnosti anatomskega delovanja pevskega instrumenta, tudi preko dostopne strokovne in znanstvene literature. Na podlagi spoznanj o delovanju pevskega instrumenta dijak postopoma aplicira znanja na svoje lastno telo in se s pomočjo učitelja seznaja s pevskim dihom, slušno predstavo in nazadnje s produkcijo glasu.

Za pravi pevski dih je najpomembnejša fizična vzravnana drža in notranje ravnovesje, ki se od normalnega človeškega dihanja ne razlikuje. Zato je potrebno dijaku ozavešiti nekaj, kar pravzaprav že zna – spoznati in razumeti občutke, ki jih njegovo telo daje njemu samemu in jih znati razločevati s pomočjo učitelja. Predvsem mora dijak zaupati modrosti telesa, da bo le-ta znal vzpostaviti pravo razmerje med koordinacijo in energijo. Dijak mora svoj normalni vdih postopoma poglobiti in ga z mišicami, ki se pri tem aktivirajo, ozavešiti in jih znati vzdrževati ter postopoma in kontrolirano izpuščati zrak. Tako bo prepona ostajala aktivnejša dalj časa, kar predstavlja osnovo za svobodno produkcijo tona (appoggio). Učitelj mora izbrati pravi nabor tehničnih vaj za ozaveščanje pevskega diha in kontrole izdiha.

Za dijaka je nepogrešljivo ustvarjanje slušne predstave glasu tudi s poslušanjem posnetkov vrhunskih pevcev in analizo le-teh, učitelj pa pri tem učenca usmerja in kontrolira. Prav tako je pomembna tudi učiteljeva demonstracija pri pouku.

Učitelj z dijakom uri prepoznavanje različnih glasov, da zna razčleniti tiste parametre, ki določajo dober glas: resonanca (resonančna enovitost ali ravnovesje ali izenačenost) in pevski formanti, chiaro-scuro, čistost glasu, svobodni in vibranten glas, liričnost in dramatičnost glasu, čista dikcija (čisti vokali in jasni soglasniki). Učitelj izbira tehnične vaje, s katerimi krepí v dijakovem glasu posamezne parametre.

Učitelj dijaku izbira vokalno literaturo na podlagi učnega načrta in glede na dijakove glasovne predispozicije in znanja. Seznanja ga s slovensko in tujo literaturo ter pazi na pravilno izreko tujih jezikov.

Dijak se seznaja s pevsko umetnostjo in glasovnim izražanjem. Preko glasbe in teksta raziskuje različna čustvena stanja in jih z glasovnimi barvami in dinamiko posreduje publiki na nastopih. Njegova umetniška širina se pogloblja z obiskovanjem različnih koncertov, opernih predstav, z branjem literature, z obiskom različnih dogodkov, povezanih z drugimi zvrstmi umetnosti.

Dijak se uči pevske umetnosti le ob sodelovanju pianista pri pouku in na nastopih. Za normalno delo in hitrejši napredek je nujno redno tedensko sodelovanje pianista pri pouku in na nastopih.

Predvidena snov, ki jo dijak usvoji med šolskim letom:

1. LETNIK

- » štiri vokalize ali etude;
- » tri pesmi ali arije skladateljev 16.–18. stoletja pred klasicističnim obdobjem;
- » dve pesmi ali samospeva tujih avtorjev od klasicizma in romantike do sodobnosti;
- » tri pesmi ali samospeve slovenskih skladateljev.

2. LETNIK

- » štiri vokalize ali etude;
- » tri pesmi ali arije skladateljev 16.–18. stoletja pred klasicističnim obdobjem;
- » tri pesmi ali samospeve tujih avtorjev od klasicizma in romantike do sodobnosti;
- » dve pesmi ali samospeva slovenskih skladateljev;
- » ena arija iz opere ali operete ali solistični odlomek iz spevoigre.

3. LETNIK

- » dve vokalizi ali etudi;
- » tri pesmi ali arije skladateljev 16.–18. stoletja pred klasicističnim obdobjem;
- » ena arija iz maše, oratorija, ali drugega sakralnega vokalno-instrumentalnega dela, ali iz kantate;
- » tri pesmi ali samospeve tujih avtorjev od klasicizma in romantike do sodobnosti;
- » tri pesmi ali samospeve slovenskih skladateljev;
- » dve ariji iz opere ali operete ali solistični odlomek iz spevoigre.

4. LETNIK

- » dve pesmi ali ariji skladateljev 16.–18. stoletja pred klasicističnim obdobjem;
- » ena arija iz maše, oratorija, ali drugega sakralnega vokalno-instrumentalnega dela, ali iz kantate;
- » tri pesmi ali samospeve tujih avtorjev od klasicizma in romantike do sodobnosti, od tega eno pesem ali samospev iz obdobja 20. in 21. stoletja;

- » tri pesmi ali samospeve slovenskih skladateljev, od tega eno pesem ali samospev iz obdobja 20. in 21. stoletja;
- » dve ariji iz opere ali operete ali solistični odlomek iz spevoigre.

Preverjanje in ocenjevanje znanja

Pomembno je ločiti med preverjanjem in ocenjevanjem znanja. Rezultatov preverjanja učitelj ne uporabi za ocenjevanje.

Preverjanje

Pri preverjanju znanja učitelj redno spremlja dijakov razvoj in napredek, preverja njegovo sposobnost in moč dojemanja, raven znanja in njegove zmožnosti, obenem pa mu daje povratne informacije o morebitnih pomanjkljivostih in napredku.

Na tej podlagi lahko učitelj bolj učinkovito pripravi načrt dijakovega nadaljnega dela in daje jasnejše napotke za uspešno vadbo oz. učenje.

Znanje preverja redno in na različne načine, in sicer lahko pri vsaki individualni uri pouka in na nastopih.

K preverjanju lahko učitelj občasno povabi tudi druge učitelje istega ali sorodnega predmeta, kar bo okrepilo timsko delo, izmenjavo izkušenj in usklajevanje meril.

Ocenjevanje

Glede na naravo pouka dijakovo znanje ocenjujemo z izvedbo izbranih skupin ciljev pri pouku in na nastopih.

Elementi ocenjevanja so:

- » korektnost izvedbe notnega zapisa;
- » tehnična izvedba;
- » občutek za ritem in tempo;
- » izgovorjava in artikulacija besedila;
- » oblikovanje tona;
- » muzikalnost;
- » glasbeni spomin;
- » slog izvedenih del in celoten vtis nastopa;
- » prizadevnost dijaka in njegov napredek.

Za pozitivno oceno v prvem in drugem ocenjevalnem obdobju se zahteva izvajanje skladb na pamet, oz. kakor predvideva učni načrt, pri tem pa mora zadostiti minimalnim standardom.

Priporočljivo je, da dijak ob koncu šolskega leta izvede zaključni nastop, na katerem predstavi svoje pridobljeno znanje in spretnosti iz priporočene snovi. Na tem nastopu dijak izkaže minimalne standarde znanja z izvedbo predvidenih vsebin, ki so specifične za vsak letnik. Zaključni nastop naj dijaku omogoči, da svoje znanje in spretnosti pokaže na praktičen in ustvarjalen način. Nastop se ocenjuje.

Priporočamo, da dosežek dijaka na zaključnem nastopu ocenita vsaj dva učitelja, ki ne poučujeta dijaka. Oceno določita v soglasju z učiteljem, ki je nosilec predmeta.

Priporočena snov za zaključni nastop:

1. LETNIK

- » ena vokaliza ali etuda, ki jo izvaja na pamet ob spremljavi klavirja;
- » ena pesem ali arija skladatelja 16.-18. stoletja pred klasicističnim obdobjem, ki jo izvede na pamet ob spremljavi instrumenta (klavirja, čembala, kitare,...);
- » ena pesem ali samospev tujega avtorja od klasicizma in romantike do sodobnosti, ki jo/ga izvede na pamet ob spremljavi klavirja;
- » ena pesem ali samospev slovenskega skladatelja, ki jo/ga izvede na pamet ob spremljavi klavirja.

2. LETNIK

- » ena vokaliza ali etuda, ki jo izvede na pamet ob spremljavi klavirja;
- » ena pesem ali arija skladatelja 16.-18. stoletja pred klasicističnim obdobjem, ki jo izvede na pamet ob spremljavi instrumenta (klavirja, čembala, kitare,...);
- » ena pesem ali samospev tujega avtorja od klasicizma in romantike do sodobnosti, ki jo/ga izvede na pamet ob spremljavi klavirja;
- » ena pesem ali samospev slovenskega skladatelja, ki jo/ga izvede na pamet ob spremljavi klavirja;
- » ena arija iz opere ali operete ali solistični odlomek iz spevoigre, ki jo izvede na pamet ob spremljavi klavirja.

3. LETNIK

- » ena pesem ali arija skladatelja 16.-18. stoletja pred klasicističnim obdobjem, ki jo izvede na pamet ob spremljavi instrumenta (klavirja, čembala, kitare,...);
- » dve pesmi ali samospeva tujega avtorja od klasicizma in romantike do sodobnosti, ki ju izvede na pamet ob spremljavi klavirja;
- » ena pesem ali samospev slovenskega skladatelja, ki jo/ga izvede ob spremljavi klavirja;
- » ena arija iz opere ali operete ali solistični odlomek iz spevoigre, ki jo izvede na pamet ob spremljavi klavirja;

- » ena skladba po lastni izbiri, izbor izmed predelane snovi med letom, ki jo izvede na pamet ob spremljavi klavirja.

4. LETNIK

- » ena pesem ali arija skladatelja 16.-18. stoletja pred klasicističnim obdobjem, ki jo izvede na pamet ob spremljavi instrumenta (klavir, čembalo, kitara,...);
- » ena arija iz maše, oratorija, ali drugega sakralnega vokalno-instrumentalnega dela, ali iz kantate, ki je ni potrebno izvajati na pamet ob spremljavi klavirja;
- » dve pesmi ali samospeva tujega avtorja od klasicizma in romantike do sodobnosti, ki ju izvede na pamet ob spremljavi klavirja;
- » dve pesmi ali samospeva slovenskega skladatelja, ki ju izvede na pamet ob spremljavi klavirja;
- » ena arija iz opere ali operete ali solistični odlomek iz spevoigre, ki jo izvede na pamet ob spremljavi klavirja;
- » ena skladba po lastni izbiri, izbor izmed predelane snovi med letom, ki jo izvede na pamet ob spremljavi klavirja.

Zaključna ocena

Dijak pridobi zaključno oceno na podlagi med letom pridobljenih ocen. Vsebina in količina snovi za posamezni letnik sta opredeljeni v učnem načrtu.

Medpredmetne povezave

Medpredmetno povezovanje pomeni iskanje vzajemnega učinkovanja in prenosljivosti znanj svojega predmeta z drugimi predmetnimi področji ter sočasno obravnavo sorodnih vsebin, kar gradi pogoje za boljše didaktično učinkovitost, poglobljeno znanje in večjo ustvarjalnost vseh vpletenih področij. Dijak se povezuje z drugimi glasbeniki na več načinov: s korepetitorjem, v komornih skupinah, s petjem v manjših ali večjih vokalnih zasedbah.

Svoja teoretična znanja, pridobljena pri pouku solfeggia, glasbenega stavka, kontrapunkta, oblikoslovja, glasbene, umetnostne in svetovne zgodovine lahko uporabi pri kompozicijski in slogovni analizi skladb, kar je v prid boljšemu razumevanju in posledično tudi kakovostnejši izvedbi skladb.

Ob razločevanju slogovnih posebnosti baroka, klasike, romantike in sodobne glasbe si dijak ustvarja močnejši osebni uvid v značaj, vsebino in posebnosti določenega zgodovinskega in glasbeno-zgodovinskega obdobja.

Človeško telo je hkrati tudi instrument, ki je izpostavljen in podvržen naravnemu fizičnemu delovanju in fizikalno-akustičnim zakonitostim, zato je za dijaka nujno spoznavanje anatomije pevskega instrumenta, njegovega prožnega delovanja in fizične kondicije. Glasovne značilnosti spoznava tudi preko znanj s področja akustike.

Pri poustvarjanju vokalnih del tujih skladateljev se dijak seznaja z literarnimi predlogami svetovnih pesnikov, pisateljev in literatov. Razvija znanja tujih jezikov: hrvaški, srbski, češki, ruski, latinski, italijanski, francoski, španski, angleški, nemški in pd. Besedila prevaja ter jih pomensko razume, fonetično oblikuje in interpretira.

Dijak se seznaja z besedili iz slovenskega slovstva, največkrat v pesniški obliki, ki so jih skladatelji prevzeli kot literarno predlogo. S pomočjo fonetično pravilne izreke oblikuje čut za pripovedovanje in jih skupaj z glasbeno predlogo poustvarja in estetsko oblikuje.

Svoja znanja iz informatike in informacijskih tehnologij koristno uporabi pri morebitnih transpozicijah skladb, uporaba svetovnega spleta pa mu omogoča dostop do uporabe literature, not, poezije, posnetkov...

Različni filozofski pogledi in družbeni pojavi so imeli močan odzven tudi v umetnosti. Glede na čas nastanka skladbe dijak umešča skladbe v širši družbeni kontekst in prostor, jih ovrednoti in s pridobljenim znanjem oblikuje njemu lastno umetniško poustvaritev.

Delo z dijaki z raznolikimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami

Učitelj preko inkluzivne prakse prilagodi poučevanje, preverjanje in ocenjevanje znanja za nadarjene dijake, dijake z učnimi težavami, dijake s posebnimi potrebami, dijake priseljence, dijake iz manj spodbudnega družinskega okolja. Prilagaja vsebine, metode, oblike in pristope dela, čas ter rabo didaktičnih pripomočkov za doseg ciljev in standardov znanj ali preseganjem le-teh. Delo z dijaki z raznolikimi potrebami zahteva timsko delo, sodelovanje med učitelji, spremljevalci in drugimi strokovnjaki. Učitelj sproti evalvira učinkovitost prilagoditev ter jih po potrebi spreminja glede na dijakov napredek.

Osnovno izhodišče za učiteljevo delo v prilagodljivem in vključujočem učnem okolju so spoštovanje ter upoštevanje različnosti, izvirnosti in individualnosti, pa tudi njegova lastna inkluzivna poučevalna praksa, zaradi vse večje raznolikosti med dijaki. Prilagodljivo in vključujoče učno okolje poudarja pomen koncepta vključevanja, ki temelji na dojemanju razreda kot skupnosti različnih in edinstvenih posameznikov ter zahteva prilagoditev vzgojno-izobraževalnega procesa, da ta ustreza potrebam vseh dijakov.

Skupni cilji

Cilji predmeta podpirajo skupne cilje s področij jezika, državljanstva, kulture in umetnosti, trajnostnega razvoja, zdravja in dobrobiti, digitalne kompetentnosti in podjetnosti.

V okviru pouka dijak:

Jezik, državljanstvo, kultura in umetnost

- » Spoznava (1.1.2.1) in uporablja strokovno terminologijo glasbenega jezika (1.1.2.2).
- » Analizira različne glasbene zapise in druga gradiva o glasbi (1.1.4.1).
- » Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo (1.1.5.1).
- » Vzpostavlja odnos do umetnosti in ozavešča lastno doživljanje (1.3.1.1).

- » Spoznava umetniške zvrsti, njihova izrazna sredstva ter kulturno-zgodovinski kontekst ^{SC} (1.3.2.1).
- » Uživa ob ustvarjanju glasbe ter se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih ^{SC} (1.3.4.1).
- » Svobodno izraža in uresničuje ustvarjalne ideje ^{SC} (1.3.4.2).
- » Živi kulturo in umetnost kot vrednoto ^{SC} (1.3.5.1).

Trajnostni razvoj

- » S pomočjo glasbe prepoznava lastne vrednote v povezavi s trajnostnim razvojem ^{SC} (2.1.1.1).
- » Gradi odgovoren odnos do naravnih sistemov ^{SC} (2.1.3.1).
- » Kritično presoja informacije z vidika okolja, živih bitij in družbe ob upoštevanju različnih perspektiv ^{SC} (2.2.2.1).
- » Sodeluje z drugimi pri ukrepanju za trajnostnost ^{SC} (2.4.2.1).

Zdravje in dobrobit

- » Uravnava lastno doživljanje ^{SC} (3.1.2.1), razvija samozavest in samospoštovanje ^{SC} (3.1.2.2).
- » Glasbene dejavnosti spodbujajo radovednost ^{SC} (3.1.4.1) in sprostitvev ^{SC} (3.2.3.2).
- » Vključuje se v gibalne dejavnosti ^{SC} (3.2.1.3), s katerimi vzpostavlja pozitiven odnos do gibanja ^{SC} (3.2.1.2) ter spoznava ukrepe za ohranjanje zdravja ^{SC} (3.2.4.1).
- » Razvija spretnost aktivnega poslušanja ^{SC} (3.3.2.1) in sodelovalne veščine ^{SC} (3.3.3.1).

Digitalna kompetentnost

- » Pri iskanju informacij o glasbi ^{SC} (4.1.1.1), ustvarjanju, urejanju in deljenju v različnih formatih uporablja digitalno tehnologijo ^{SC} (4.2.1.1), ^{SC} (4.3.1.1), ^{SC} (4.3.2.1).
- » Upravlja svojo digitalno identiteto ^{SC} (4.2.6.1).
- » Prepoznava tehnične težave in jih skuša reševati ^{SC} (4.5.1.1).

Podjetnost

- » Uporablja glasbeno znanje in izkušnje pri reševanju izzivov ^{SC} (5.1.2.1), ^{SC} (5.3.1.1).
- » Vrednoti dosežke ustvarjanja in uspešnost pri doseganju zastavljenih ciljev ^{SC} (5.3.5.2).
- » Uporablja pridobljeno glasbeno znanje v novih situacijah, npr. pri ustvarjanju ^{SC} (5.3.5.3).

Literatura

Ahačič, K. (2025). *Ključni cilji po področjih skupnih ciljev* (Spletna izd.). Zavod RS za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/eohgiil>

Marentič Požarnik, B. (2021). *Psihologija učenja in pouka*. DZS.

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

1. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

V 1. letniku se posvetimo naslednjim skupinam ciljev: tehničnim in muzikalnim prvinam, vokalizam in etudam, pesmim in/ali arijam skladateljev 16.–18. stoletja pred klasicističnim obdobjem, pesmim oz. samospevom tujih avtorjev od klasicizma in romantike do sodobnosti, pesmim oziroma samospevom slovenskih skladateljev.

Dijak spozna delovanje svojega instrumenta (glasu) in pomembnih strokovnih pojmov. Pogloblja in ozavešča njegove tehnične in muzikalne prvine ter preko slušnih, telesnih in vizualnih zaznav gradi svoj instrument. Spozna zakonitosti koordiniranega pevskega diha.

S tehničnimi vajami uri tehniko *appoggia*, legato, glasovni obseg, dinamično niansiranje in agilnost glasu. Z vokalizami in pevske etudami raziskuje in oblikuje svoboden glas, resonanco, izboljšuje izgovorjavo, pogloblja glasbene sposobnosti (posluh, zbranost, spomin) in interpretira.

Spozna pesmi in arije skladateljev od 16. do 18. stoletja pred klasicističnim obdobjem, smiselno povezuje notni zapis z besedilom in jih interpretira ob spremljavi klavirja, čembala, kitare, harfe in drugih instrumentov.

S poustvarjanjem raznolikih tujih in slovenskih samospevov spozna slogovne in zgodovinske značilnosti, uri izgovorjavo tujih jezikov in širi izrazne sposobnosti. Z izvajanjem glasbenih vsebin krepi različne vrste spomina (glasbeni, motorični, jezikovni, čustveni itd.) in spozna veščine nastopanja.

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE

CILJI

Dijak:

- : pogloblja znanja (teoretično in praktično) iz anatomije, fiziologije in akustičnih zakonitosti svojega glasu;
SC (1.1.2.1)
- : razvija pravilno koordinirano pevsko držo in skrbi za ohranjanje fizične pripravljenosti;
SC (3.2.1.1)
- : spozna in usvaja tehnične vaje (dihalne, govorne, pete vaje);
- : utrjuje pravilen nastavek in zastavek tona;
- : spozna vaje za krepitev elastičnosti mišic respiratornega sistema;
SC (3.2.1.3)

- : nadzira čisto intonacijo;
- : ozavešča oporo oz. naslon;
- : pogloblja znanja o različnih načinih pevskega dihanja;
- : pogloblja oblikovanje in izenačevanje vokalov ter povezovanje vokalov in konzontanov;
- : utrjuje legato;
- : razvija dinamiko;
- : izenačuje registre glasu in ozavešča svobodno resonanco;
- : razvija čisto, jasno izgovorjavo in artikulacijo;
- : pogloblja občutek za oblikovanje tona, motiva in fraze;
- : uri vizualizacijo in slušni nadzor;
- : razvija poustvarjalno domišljijo.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže znanje anatomije pevskega organa;
- » izvede pravilno koordinirano pevsko držo;
- » izvede tehnične vaje (dihalne, govorne, pete vaje);
- » izvede pravilen nastavek in zastavek tona;
- » čisto intonira;
- » razume in pravilno izvede oporo oz. naslon (appoggio);
- » pravilno izvede zastavek;
- » pravilno oblikuje in izenačuje vokale ter povezuje vokale in konzonante;
- » izvede legato;
- » izvede dinamiko;
- » izkaže nadzorovano prehajanje med registri;
- » čisto, jasno izgovarja in artikulira.

TERMINI

◦ pokončna pevka drža ◦ pevski dih (vdih in izdih) ◦ naslon ◦ opora (appoggio) ◦ zastavek tona ◦ nastavek tona ◦ register ◦ intonacija ◦ izenačen glas ◦ resonanca ◦ vibranten ton

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Priporočeno je dnevno izvajanje tehničnih vaj po izboru in nasvetu učitelja za posameznega dijaka. Priporočeno je dnevno izvajanje in vadenje skladb.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

» pri pouku.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilnost izvajanja,
- » samostojnost izvajanja,
- » doživetost izvajanja,
- » orientacija v notnem zapisu.

VOKALIZE IN ETUDE

CILJI

Dijak:

- : s petjem lažjih vaj na posamezne vokale ali solmizacijo izpopolnjuje oblikovanje glasu;
- : ozavesti in uri obvladovanje različnih tehničnih zahtev: izenačevanje manjših in večjih intervalov z različnimi vokali, ritmične posebnosti, gibkost glasu idr.;
- : širi obseg, izenačuje prehode in povečuje volumen glasu;
- SC (3.1.4.1)
- : utrjuje legato;
- : spoznava in ozavešča glasbene fraze;
- : uri petje na pamet.
- SC (3.1.3.3)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izvede točen ritem;
- » čisto intonira;
- » čisto in pravilno oblikuje vokale;
- » izvede legato;
- » med letom izvede vsaj štiri vokalizе oziroma etude;
- » izvede eno vokalizо ali etudo na pamet in ob spremljavi klavirja.

TERMINI

○ vokaliza ○ etuda ○ vokal ○ konzonant ○ fraza ○ ekspresivnost ○ muzikalnost

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » na nastopih.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilnost izvajanja ritma,
- » samostojnost izvajanja intervalov in solmizacije,
- » oblikovanje čistih vokalov,
- » oblikovanje glasu,
- » doživetost izvajanja etude.

PESMI IN/ALI ARIJE SKLADATELJEV 16.-18. STOLETJA PRED KLASICISTIČNIM OBDOBJEM

CILJI

Dijak:

- izvaja lažje skladbe baročnih skladateljev, ki so glede na obseg in pevsko linijo primerne za dijaka;
- spozna se z najpogostejšo tujejezično literaturo, z zapisom in izgovarjavo (italijanščina, francoščina, angleščina);
- SC (1.1.3.1)
- analizira in prevaja besedila;
- SC (1.1.4.1)
- oblikuje glasbene fraze glede na vsebino besedila in ritmično-melodično linijo;
- spozna glasbeno-umetniško poustvarjalno ekspresivnost: občuteno posredovanje čustev, vsebine in razpoloženja;
- v skladu z izvajalsko prakso spozna slogovne značilnosti skladb in jih pri poustvarjanju upošteva;
- uri petje na pamet.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže razumevanje besedila;
- » pravilno oblikuje besedilo;
- » izvede legato;
- » izkaže občuteno posredovanje vsebine in umetniško izraža glasbene vsebine (frazira);
- » med letom izvede vsaj tri pesmi ali arije;
- » izvede eno pesem ali arijo skladatelja 16.–18. stoletja na pamet in ob spremljavi instrumenta (klavirja, čembala, kitare ...).

TERMINI

- pesem
- antična arija (aria anticha)
- baročna arija
- da capo arija

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Priporočamo primerno izbiro transpozicij skladb glede na naravo glasu.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » na nastopih.

PESMI OZ. SAMOSPEVI TUJIH AVTORJEV KLASICIZMA IN ROMANTIKE DO SODOBNOSTI

CILJI

Dijak:

O: spozna in usvaja repertoar lažjih samospevov tujih avtorjev;

SC (1.3.2.1)

O: seznanja se z literarnimi predlogami, jih analizira, prevaja, razume in uri izgovorjavo ter raziskuje primeren izraz z vživljanjem v besedila;

O: spozna in razločuje značilnosti različnih oblik, slogov, posameznih skladateljev in obdobj v razvoju samospeva;

O: spozna in pogloblja temeljne značilnosti interpretacije samospeva, pozna poimenovanje v različnih jezikih; lied, mélodie, canzona, romanca;

SC (1.1.2.1)

O: pri obdelavah ljudskih napevov prepozna ritmične in melodične posebnosti v glasbi posameznih narodov;

I: izkazuje spoštljiv odnos in zanimanje do ljudske glasbene dediščine drugih narodov;

SC (2.4.2.1)

O: uri petje na pamet;

I: s spoznavanjem glasbe prve polovice 19. stoletja se uri v kritičnem presojanju informacij, pogledov in potreb o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe, pri čemer upošteva različne poglede, pogojene z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem.

SC (2.2.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» izkaže razumevanje besedila;

» pravilno oblikuje besedilo;

» izvede legato;

» izkaže posredovanje vsebine;

» slogovno pravilno izvede skladbo;

- » med letom izvede vsaj dve pesmi ali samospeva tujih avtorjev od klasicizma in romantike do sodobnosti;
- » izvede eno pesem oziroma samospev na pamet in ob spremljavi klavirja.

TERMINI

◦ pesem ◦ samospev ◦ lied ◦ mélodie ◦ canzona ◦ romanca ◦ slog

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Priporočena je uporaba slovenskih prevodov literarnih predlog.

Priporočena je uporaba strokovne literature o izvajalski praksi s področja samospeva.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » na nastopih.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilnost izvajanja,
- » samostojnost izvajanja,
- » doživetost izvajanja,
- » orientacija v notnem zapisu.

PESMI OZ. SAMOSPEVI SLOVENSKIH SKLADATELJEV

CILJI

Dijak:

- : spoznava in usvaja repertoar lažjih slovenskih samospevov;
- : spoznava slovensko glasbeno ustvarjalnost v različnih časovnih obdobjih;
- : seznanja se z literarno predlogo, ki je bila vodilo skladatelju za glasbeno ustvarjanje;
- SC (1.1.4.1)
- : sledi skladateljevi glasbeni ideji s podrobnim branjem notnega zapisa;
- : oblikuje glasbene fraze, posreduje občutja in umetniško oblikuje glasbeni izraz;
- SC (1.3.4.2)
- : pozna licence in avtorske pravice. Spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira.
- SC (4.3.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izvede samospeve slovenskih skladateljev iz različnih glasbenih obdobj;
- » umetniško izrazi glasbene vsebine;
- » med letom izvede vsaj tri pesmi ali samospeve slovenskih skladateljev;
- » izvede eno pesem oziroma samospev na pamet in ob spremljavi klavirja.

TERMINI

- samospev
- priredba ljudske pesmi

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Priporočena je uporaba in izbor literature v notnih edicijah DSS, Glasbene Matice Ljubljana, Založbe Astrum in drugih.

Priporočena je uporaba in izbor digitalnih notnih gradiv dLib (NUK).

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » na nastopih.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilnost izvajanja,
- » samostojnost izvajanja,
- » doživetost izvajanja,
- » orientacija v notnem zapisu.

2. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

V 2. letniku se posvetimo naslednjim skupinam ciljev: tehničnim in muzikalnim prvinam, vokalizam in etudam, pesmim in/ali arijam skladateljev 16.-18. stoletja pred klasicističnim obdobjem, pesmim oz. samospevom tujih avtorjev od klasicizma in romantike do sodobnosti, pesmim oz. samospevom slovenskih skladateljev, arijam iz oper ali operet ali solističnim odlomkom iz spevoiger.

Dijak nadgrajuje poznavanje delovanja svojega instrumenta (glasu). Pogloblja in ozavešča njegove tehnične in muzikalne prvine ter preko slušnih, telesnih in vizualnih zaznav gradi svoj instrument. Spoznava zakonitosti koordiniranega pevskega diha. S tehničnimi vajami uri tehniko appoggia, izenačenost glasu, legato, dinamično niansiranje, širi glasovni obseg in agilnost glasu. Z vokalizami in pevskimi etudami raziskuje in oblikuje svoboden glas, resonanco, izboljšuje izgovorjavo, pogloblja glasbene sposobnosti (posluh, zbranost, spomin) in interpretira.

Spoznava pesmi in arije skladateljev od 16. do 18. stoletja pred klasicističnim obdobjem, smiselno povezuje notni zapis z besedilom in jih interpretira ob spremljavi klavirja, čembala, kitare, harfe in drugih instrumentov. S poustvarjanjem raznolikih tujih in slovenskih samospevov spoznava slogovne in zgodovinske značilnosti, uri izgovorjavo tujih jezikov in širi izrazne sposobnosti. Z opernimi arijami nadgrajuje študij vokalne literature. Z izvajanjem glasbenih vsebin krepi različne vrste spomina (glasbeni, motorični, jezikovni, čustveni itd.) in spoznava veščine nastopanja.

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE

CILJI

Dijak:

- : utrjuje pravilno koordinirano pevsko držo in skrbi za ohranjanje fizične pripravljenosti;
SC (3.2.1.1)
- : utrjuje vaje za krepitev elastičnosti mišic respiratornega sistema;
SC (3.2.1.3)
- : pogloblja in usvaja tehnične vaje (dihalne, govorne, pete vaje);
- : uri pravilen pevski dih;
- : spoznava pravilen nastavek in zastavek tona;

- : ozavešča oporo oz. naslon;
- : nadzira čisto intonacijo;
- : pogloblja oblikovanje in izenačevanje vokalov ter povezovanje vokalov in konzontanov;
- : utrjuje legato;
- : razvija dinamiko;
- : ozavešča svobodno resonanco in resonančno ravnovesje (izenačuje glas, vokale, registre glasu);
- : razvija čisto, jasno izgovorjavo in artikulacijo;
- SC (1.1.2.2)
- : pogloblja občutek za oblikovanje tona, motiva in fraze;
- : uri vizualizacijo in slušni nadzor;
- : razvija poustvarjalno domišljijo.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izvede pravilno koordinirano pevsko držo;
- » izvede vaje za elastičnost mišic respiratornega sistema;
- » izvede tehnične vaje (dihalne, govorne, pete vaje);
- » izvede pravilen nastavek in zastavek tona;
- » čisto intonira;
- » izrazi razumevanje in pravilno izvede oporo oz. naslon (appoggio);
- » pravilno oblikuje in izenačuje vokale ter povezuje vokale in konzonante;
- » izvede legato;
- » izvede z dinamiko;
- » izkaže nadzorovano prehajanje med registri;
- » čisto, jasno izgovarja in artikulira.

TERMINI

◦ crescendo ◦ decrescendo ◦ staccato ◦ portato ◦ marcato

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Učitelj naj spodbuja dijaka k dnevnemu izvajanju dihalnih vaj, tibetanskih vaj, pilatesa, joge ...

Za boljšo psihofizično pripravo na nastop je priporočena uporaba literature:

- » Habe, K.: Kako zblesteti na odru, Založba Univerze na Primorskem, 2024.
- » Schmidt, I.: Glava dela čudeže, Avtogeni trening, Pivec 2015.

Priporočeno je dnevno izvajanje tehničnih vaj po izboru in nasvetu učitelja za posameznega dijaka. Priporočeno je dnevno izvajanje in vadenje skladb.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilnost izvajanja,
- » samostojnost izvajanja,
- » doživetost izvajanja.

VOKALIZE IN ETUDE

CILJI

Dijak:

- : s petjem vaj na posamezne vokale ali solmizacijo izpopolnjuje oblikovanje glasu;
- : ozavesti in uri obvladovanje različnih tehničnih zahtev: izenačevanje manjših in večjih intervalov z različnimi vokali, ritmične posebnosti, gibkost glasu idr.;
- : spoznava in nadzira izvajanje okrasov;
- : širi obseg, izenačuje prehode in povečuje volumen glasu;
- : utrjuje različne načine izvajanja (legato, staccato, portato, marcato) v širšem glasovnem obsegu;
- SC (1.1.2.1)
- : spoznava, ozavešča in podaja glasbene fraze;
- : razvija zavest o ekologiji zvočnega prostora in s svojim ravnanjem prispeva k zmanjševanju hrupa v okolju.
- SC (2.4.3.1 | 4.4.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izvede točen ritem;
- » čisto intonira;
- » čisto in pravilno oblikuje vokale;
- » izvede legato in dinamiko;
- » izvede lažje okraske;
- » med letom izvede vsaj štiri vokalize oz. etude;
- » izvede eno vokalizmo ali etudo na pamet in ob spremljavi klavirja.

TERMINI

- okrasek
- prožnost glasu-agilnost

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Priporočeno je izvajanje okraskov kot pomoč pri osvobajanju glasu.

Priporočena je uporaba soglasnikov kot pomoč pri doseganju legata.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » na nastopih.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilnost izvajanja,
- » samostojnost izvajanja,
- » doživetost izvajanja,
- » orientacija v notnem zapisu.

PESMI IN/ALI ARIJE SKLADATELJEV 16.-18. STOLETJA PRED KLASICISTIČNIM OBDOBJEM

CILJI

Dijak:

- : izvaja skladbe skladateljev tega obdobja, ki so primerne glede na obseg in pevsko linijo;
- : širi poznavanje tujejezične literature, z zapisom in izgovarjavo (italijanščina, francoščina, angleščina);
- : analizira in prevaja besedila;
- SC (1.1.4.1)
- : oblikuje glasbene fraze glede na vsebino besedila in ritmično-melodično linijo;
- : pogloblja in razvija glasbeno-umetniško poustvarjalno ekspresivnost: občuteno posredovanje čustev, vsebine in razpoloženja;
- : v skladu z izvajalsko prakso, spoznava slogovne značilnosti skladb in jih pri poustvarjanju upošteva;
- : uri glasbeni spomin z učenjem petja na pamet;
- SC (3.1.3.3)
- : umetniško izrazi glasbene vsebine (frazira).

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže razumevanje besedila;
- » pravilno izgovarja in oblikuje besedilo;
- » izvede legato in dinamiko;
- » izkaže občuteno posredovanje vsebine;
- » med letom izvede vsaj tri pesmi ali arije;
- » izvede eno pesem ali arijo skladatelja 16.–18. stoletja na pamet in ob spremljavi instrumenta (klavirja, čembala, kitare ...).

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » na nastopih.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilnost izvajanja,
- » samostojnost izvajanja,
- » doživetost izvajanja,
- » orientacija v notnem zapisu.

PESMI IN/ALI SAMOSPEVI TUJIH SKLADATELJEV OD KLASICIZMA IN ROMANTIKE DO SODOBNOSTI

CILJI

Dijak:

- : spoznava repertoar samospevov tujih avtorjev;
- : seznanja se z literarnimi predlogami, jih analizira, prevaja, razume in uri izgovorjavo ter raziskuje primeren izraz z vživljanjem v besedila;
- SC (1.1.4.1)
- : spoznava in razločuje značilnosti različnih oblik, slog posameznih skladateljev in obdobj v razvoju samospeva;
- : spoznava in pogloblja temeljne značilnosti interpretacije samospeva;
- : pri obdelavah ljudskih napevov prepozna ritmične in melodične posebnosti v glasbi posameznih narodov;
- SC (1.3.2.1 | 2.4.2.1)
- : uri glasbeni spomin z učenjem petja na pamet.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže razumevanje besedila;
- » pravilno oblikuje besedilo;
- » izvede legato in dinamiko;
- » izkaže posredovanje vsebine;
- » slogovno pravilno izvede skladbo;
- » med letom izvede vsaj tri pesmi ali samospeva tujih avtorjev od klasicizma in romantike do sodobnosti;
- » izvede eno pesem oz. samospev na pamet in ob spremljavi klavirja.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » na nastopih.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilnost izvajanja,
- » samostojnost izvajanja,
- » doživetost izvajanja,
- » orientacija v notnem zapisu.

PESMI IN/ALI SAMOSPEVI SLOVENSКИH SKLADATELJEV

CILJI

Dijak:

○: širi poznavanje zakladnice slovenskih samospevov;

SC (1.3.5.1)

○: pogloblja znanja o slovenski glasbeni ustvarjalnosti v različnih časovnih obdobjih;

○: seznanja se z literarno predlogo, ki je bila vodilo skladatelju za glasbeno ustvarjanje;

○: sledi skladateljevi glasbeni ideji s podrobnim branjem notnega zapisa;

○: poglobljeno išče in oblikuje glasbene fraze, posreduje občutja in umetniško oblikuje glasbeni izraz;

SC (1.3.4.2)

○: pozna licence in avtorske pravice. Spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira.

SC (4.3.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» izvede samospeve slovenskih skladateljev iz različnih glasbenih obdobj;

» umetniško interpretira glasbene vsebine;

» med letom izvede vsaj dve pesmi ali samospeva slovenskih skladateljev;

» izvede eno pesem oz. samospev na pamet in ob spremljavi klavirja.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

» Priporočena je uporaba in izbor literature v notnih edicijah DSS, Glasbene Matice, Založbe Astrum in drugih.

» Priporočena je uporaba in izbor digitalnih notnih gradiv dLib (NUK).

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

» pri pouku,

» z nastopi.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilnost izvajanja,
- » samostojnost izvajanja,
- » doživetost izvajanja,
- » orientacija v notnem zapisu.

ARIJA IZ OPERE ALI OPERETE ALI SOLISTIČNI ODLOMEK IZ SPEVOIGRE

CILJI

Dijak:

- : spoznava in usvaja lažji repertoar glasbenega gledališča (solistične odlomke iz spevoiger, oper, operet);
- : seznanja se z vsebino celotnega dela (libreta) in vsebinami posameznih odlomkov, ki jih prevede in razume;
- : uri izgovorjavo v jeziku, v katerem je delo napisano;
- SC (1.1.2.2)
- : sledi skladateljevi glasbeni ideji s podrobnim branjem notnega zapisa;
- : razvija glasbeni izraz preko vsebine arije ali odlomka;
- I: *razvija sposobnost vrednotenja lastnega petja in petja vrstnikov, pri čemer izboljšuje kritično poslušanje, analitično sposobnost in estetsko občutljivost;*
- SC (2.1.1.1 | 3.3.1.2)
- : razvija in ozavešča svoje tehnično znanje, povečuje vzdržljivost in vitalnost (pevska kondicijo) in napreduje v interpretaciji.
- SC (3.2.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » prevede in izkaže razumevanje besedila arije;
- » pravilno izgovarja besedilo;
- » čisto artikulira;
- » slogovno interpretira značaj vloge/lika;
- » izkaže glasovne zmožnosti obsega, volumna in vzdržljivost;
- » med letom izvede vsaj eno arijo iz opere ali operete ali solistični odlomek iz spevoigre;
- » izvede eno arijo iz opere ali operete ali solistični odlomek iz spevoigre na pamet in ob spremljavi klavirja.

TERMINI

○ arija ○ recitativ ○ opera ○ libretto ○ klavirski izvleček

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Priporočen je ogled video posnetkov in oper v živo.

Priporočeno je vključevanje odrskega giba in igre pri izvajanju arije.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » na nastopih.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilnost izvajanja,
- » samostojnost izvajanja,
- » doživetost izvajanja,
- » orientacija v notnem zapisu.

3. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

V 3. letniku se posvetimo naslednjim skupinam ciljev: tehničnim in muzikalnim prvinam, vokalizam in etudam, pesmim in/ali arijam skladateljev 16.–18. stoletja pred klasicističnim obdobjem, arijam iz maš, oratorijev ali drugih sakralnih vokalno-instrumentalnih del ali iz kantat, pesmim oz. samospevom tujih avtorjev od klasicizma in romantike do sodobnosti, pesmim oz. samospevom slovenskih skladateljev, arijam iz oper ali operet ali solističnim odlomkom iz spevoiger.

Dijak nadgrajuje poznavanje delovanja svojega instrumenta (glasu). Pogloblja in ozavešča njegove tehnične in muzikalne prvine ter preko slušnih, telesnih in vizualnih zaznav gradi svoj instrument. Spoznava zakonitosti koordiniranega pevskega diha. S tehničnimi vajami uri tehniko appoggia, izenačenost glasu, legato, dinamično niansiranje, širi glasovni obseg in agilnost glasu. Z vokalizami in pevskimi etudami raziskuje in oblikuje svoboden glas, resonanco, izboljšuje izgovorjavo, pogloblja glasbene sposobnosti (posluh, zbranost, spomin) in interpretira.

Spoznava pesmi in arije skladateljev od 16. do 18. stoletja pred klasicističnim obdobjem, smiselno povezuje notni zapis z besedilom in jih interpretira ob spremljavi klavirja, čembala, kitare, harfe in drugih glasbil. S poustvarjanjem raznolikih tujih in slovenskih samospevov spoznava slogovne in zgodovinske značilnosti, uri izgovorjavo tujih jezikov in širi izrazne sposobnosti. Z opernimi arijami in arijami iz drugih vokalno-instrumentalnih del nadgrajuje in širi znanja iz vokalne literature. Z izvajanjem glasbenih vsebin krepi različne vrste spomina (glasbeni, motorični, jezikovni, čustveni itd.) in spoznava veščine nastopanja.

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE

CILJI

Dijak:

- : utrjuje in ozavešča pravilno koordinirano pevsko držo in skrbi za ohranjanje fizične pripravljenosti;
SC (3.2.1.1)
- : utrjuje koordiniran/pravilen nastavek in zastavek tona;
- : z vajami krepi elastičnost mišic respiratornega sistema;
- : uri pravilen pevski dih;
- : ozavešča oporo oz. naslon;

- : nadzira čisto intonacijo;
- : pogloblja oblikovanje in izenačevanje vokalov ter povezovanje vokalov in konzontanov;
- : utrjuje legato;
- : razvija dinamiko;
- : ozavešča svobodno resonanco in resonančno ravnovesje (izenačuje glas, vokale, registre glasu);
- : širi glasovni obseg in volumen glasu;
- : razvija čisto, jasno izgovorjavo in artikulacijo;
- SC (1.1.2.2)
- : pogloblja občutek za oblikovanje tona, motiva in fraze;
- : uri vizualizacijo in slušni nadzor;
- : razvija sposobnost načrtovanja in zastavljanja konkretnih ciljev pri vadbi;
- SC (5.3.5.2)
- : razvija poustvarjalno domišljijo.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izvede pravilno koordinirano pevsko držo;
- » izvede tehnične vaje (dihalne, govorne, pete vaje);
- » izkaže razumevanje in pravilno izvede oporo oz. naslon (appoggio);
- » izvede pravilen nastavek in zastavek tona;
- » čisto intonira;
- » izkaže razvoj večjega obsega glasu;
- » izkaže nadzorovano prehajanje med registri;
- » pravilno oblikuje in izenačuje vokale ter povezuje vokale in konzonante;
- » izvede legato;
- » izvede dinamično niansiranje (crescendo, decrescendo, messa di voce);
- » čisto, jasno izgovarja in artikulira.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Priporočeno je dnevno izvajanje tehničnih vaj po izboru in nasvetu učitelja za posameznega dijaka. Priporočeno je dnevno izvajanje in vadenje skladb. Priporočeno je dnevno izvajanje vaj za elastičnost mišic respiratornega sistema.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku.

OPISNI KRITERIJI

- » natančnost izvajanja,
- » pravilnost izvajanja.

VOKALIZE IN ETUDE

CILJI

Dijak:

- : s petjem tehtnejših vaj na posamezne vokale ali solmizacijo izpopolnjuje oblikovanje glasu;
- : ozavesti in uri obvladovanje različnih tehničnih zahtev: izenačevanje manjših in večjih intervalov z različnimi vokali, ritmične posebnosti, gibkost glasu idr.;
- : spoznava in nadzira izvajanje okrasov;
- : širi obseg, izenačuje prehode in povečuje volumen glasu;
- : utrjuje različne načine izvajanja (legato, staccato, portato, marcato) v širšem glasovnem obsegu;
- SC (1.1.2.2)
- : razvija glasbeni spomin ter ritmično natančnost;
- : razvija sposobnost zastavljanja konkretnih ciljev pri vadbi;
- SC (5.3.5.2)
- : spoznava, ozavešča in podaja glasbene fraze.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izvede točen ritem;
- » čisto intonira;
- » čisto in pravilno oblikuje vokale;
- » izvede legato in dinamiko;
- » izvede okraske;
- » med letom izvede vsaj dve vokalizi oz. etudi.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » na nastopih.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilnost izvajanja,
- » samostojnost izvajanja,
- » doživetost izvajanja,
- » orientacija v notnem zapisu.

PESMI IN/ALI ARIJE SKLADATELJEV 16.-18. STOLETJA PRED KLASICISTIČNIM OBDOBJEM

CILJI

Dijak:

- izvaja skladbe skladateljev tega obdobja, ki so primerne glede na obseg in pevsko linijo;
- širi poznavanje tujejezične literature, z zapisom in izgovarjavo (italijanščina, francoščina, angleščina);
SC (1.3.2.1)
- analizira in prevaja besedila;
SC (1.1.4.1)
- oblikuje glasbene fraze glede na vsebino besedila in ritmično-melodično linijo;
- pogloblja in razvija glasbeno-umetniško poustvarjalno ekspresivnost: občuteno posredovanje čustev, vsebine in razpoloženja;
SC (1.3.4.2)
- v skladu z izvajalsko prakso stremi h glasovni in poustvarjalno zreli izvedbi.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže razumevanje besedila;
- » pravilno izgovori in oblikuje besedilo;
- » izvede legato in dinamiko;
- » izkaže občuteno posredovanje vsebine;
- » med letom izvede vsaj tri pesmi ali arije;
- » izvede eno pesem ali arijo skladatelja 16.–18. stoletja na pamet in ob spremljavi instrumenta (klavirja, čembala, kitare ...).

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

- » Priporočena je uporaba literature o pevskem repertoarju; Coffin, B.: The Singer's Repertoire, The Scarecrow Press, 1956.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » na nastopih.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilnost izvajanja,
- » samostojnost izvajanja,
- » doživetost izvajanja,
- » orientacija v notnem zapisu.

ARIJA IZ MAŠE, ORATORIJA ALI DRUGEGA SAKRALNEGA VOKALNO-INSTRUMENTALNEGA DELA ALI IZ KANTATE

CILJI

Dijak:

- : spoznava repertoar lažjih solističnih arij iz maš, oratorijev, drugih sakralnih vokalno-instrumentalnih del (Te Deum, Stabat Mater, Requiem ...) ali iz kantat;
- : spoznava se z njihovim nastankom;
- : spoznava vsebino celotnega dela in posamezne arije, jo prevede in razume;
- : uri izgovorjavo izvirnega jezika, v katerem je napisano delo;
- SC (1.1.2.2)
- : sledi skladateljevi glasbeni ideji s podrobnim branjem notnega zapisa;
- : spoznava slogovne značilnosti arij in jih pri poustvarjanju upošteva;
- : razvija tehnične veščine, potrebne za uresničitev umetniške zamisli;
- : razvija glasbeni intelekt in umetniško izražanje.
- SC (1.3.4.2)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže razumevanje besedila;
- » pravilno izgovori in oblikuje besedilo;
- » izkaže občuteno posredovanje vsebine;
- » pozna slogovne značilnosti skladb in jih pri poustvarjanju upošteva;
- » izkaže uporabo tehničnih spretnosti za poglobljeno slogovno izvedbo;
- » izkaže razvit glasbeni intelekt in sposobnost umetniškega ustvarjanja v glasbi;
- » med letom izvede vsaj eno arijo iz maše, oratorija ali drugega sakralnega vokalno-instrumentalnega dela ali iz kantate.

TERMINI

◦ maša ◦ mašni stavki ◦ žalna maša ◦ Requiem ◦ kantata ◦ scenska kantata ◦ oratorij ◦ Stabat Mater ◦ Te Deum ◦ recitativ ◦ accompagnato ◦ secco

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi.

OPIŠNI KRITERIJI

- » pravilnost izvajanja,
- » samostojnost izvajanja,
- » doživetost izvajanja,
- » orientacija v notnem zapisu.

PESMI IN/ALI SAMOSPEVI TUJIH SKLADATELJEV OD KLASICIZMA IN ROMANTIKE DO SODOBNOSTI

CILJI

Dijak:

- : širi poznavanje repertoarja samospevov tujih avtorjev;
- : seznanja se z literarnimi predlogami, jih analizira, prevaja, razume in uri izgovorjavo ter raziskuje primeren izraz z vživljanjem v besedila;
- SC (1.1.4.1)
- : razvija glasbeni spomin;
- : razločuje značilnosti različnih oblik, slogov, posameznih skladateljev in obdobj v razvoju samospeva;
- : razvija sposobnost izvajanja v predpisanem tempu in v skladu z glasbeno idejo tudi dinamiko in agogiko (rubato, accelerando, ritardando, crescendo, decrescendo ...);
- : pogloblja temeljne značilnosti interpretacije samospeva glede na obdobje in izvajalsko prakso sodobnih samospevov;
- : pri obdelavah ljudskih napevov prepozna ritmične in melodične posebnosti v glasbi posameznih narodov;
- SC (2.4.2.1)
- : razvija glasbeni intelekt in sposobnost umetniškega izražanja.
- SC (3.1.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže razumevanje besedila in ga pravilno oblikuje;
- » pozna slogovne značilnosti skladb;
- » izkaže uporabo tehničnih spretnosti pri izvajanju samospeva;
- » izkaže razvit glasbeni intelekt in sposobnost umetniškega izražanja in posredovanja vsebine;
- » med letom izvede vsaj tri pesmi ali samospeve tujih avtorjev od klasicizma in romantike do sodobnosti;
- » izvede dve pesmi oz. samospeva na pamet in ob spremljavi klavirja.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

- » Priporočena je uporaba literature o pevskem repertoarju; Coffin, B.: The Singer's Repertoire, The Scarecrow Press, 1956.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » na nastopih.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilnost izvajanja,
- » samostojnost izvajanja,
- » doživetost izvajanja,
- » orientacija v notnem zapisu.

PESMI IN /ALI SAMOSPEVI SLOVENSkih SKLADATELJEV

CILJI

Dijak:

- : razvija pozitiven odnos do slovenske glasbe in glasbene kulture;
SC (1.3.5.1)
- : širi poznavanje zakladnice slovenskih samospevov;
SC (3.1.4.1)
- : pogloblja znanja o slovenski glasbeni ustvarjalnosti v različnih časovnih obdobjih;
- : seznanja se z literarno predlogo, ki je bila vodilo skladatelju za glasbeno ustvarjanje;
- : sledi skladateljevi glasbeni ideji s podrobnim branjem notnega zapisa;
- : poglobljeno išče in oblikuje glasbene fraze, posreduje občutja in umetniško oblikuje glasbeni izraz.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » pozna in izvede samospeve slovenskih skladateljev iz različnih glasbenih obdobj;
- » izkaže razvit glasbeni intelekt in sposobnost umetniškega izražanja;
- » razume pomen in vrednost slovenske glasbene dediščine;
- » umetniško interpretira glasbene vsebine;
- » med letom izvede vsaj tri pesmi ali samospeve slovenskih skladateljev;
- » izvede eno pesem oz. samospev na pamet in ob spremljavi klavirja.

TERMINI

- glasbena dediščina
- priredba

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » na nastopih.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilnost izvajanja,
- » samostojnost izvajanja,
- » doživetost izvajanja,
- » orientacija v notnem zapisu.

ARIJA IZ OPERE ALI OPERETE ALI SOLISTIČNI ODLOMEK IZ SPEVOIGRE

CILJI

Dijak:

- : širi poznavanje repertoarja glasbenega gledališča;
- : razvija sposobnost načrtovanja in zastavljanja konkretnih ciljev pri vadenju;
- SC (5.3.5.2 | 2.1.1.1)
- : seznaja se z vsebino celotnega dela in posamezne arije, jo prevede in razume;
- : uri izgovorjavo v jeziku, v katerem je delo napisano;
- : sledi skladateljevi glasbeni ideji s podrobnim branjem notnega zapisa;
- : razvija glasbeni intelekt in umetniško izražanje preko vsebine arije ali odlomka;
- SC (1.3.4.1)
- : razvija in ozavešča svoje tehnično znanje, povečuje vzdržljivost in vitalnost (pevska kondicijo) in napreduje v interpretaciji.
- SC (3.2.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » prevede in izkaže razumevanje besedila/libreta arije;
- » pravilno izgovori besedilo;
- » čisto artikulira;
- » slogovno interpretira značaj vloge/lika;
- » izkaže razvit glasbeni intelekt in sposobnost umetniškega izražanja v glasbi;
- » izkaže glasovne zmožnosti obsega, volumna in vzdržljivosti;
- » med letom izvede vsaj dve ariji iz opere ali operete ali solistični odlomek iz spevoigre;
- » izvede eno arijo iz opere ali operete ali solistično odlomek iz spevoigre na pamet in ob spremljavi klavirja.

TERMINI

- libreto

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » na nastopih.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilnost izvajanja,
- » samostojnost izvajanja,
- » doživetost izvajanja,
- » orientacija v notnem zapisu.

4. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

V 4. letniku se posvetimo naslednjim skupinam ciljev: tehničnim in muzikalnim prvinam, vokalizam in etudam, pesmim in/ali arijam skladateljev 16.–18. stoletja pred klasicističnim obdobjem, arijam iz maš, oratorijev ali drugih sakralnih vokalno-instrumentalnih del ali iz kantat, pesmim oz. samospevom tujih avtorjev od klasicizma in romantike do sodobnosti, pesmim oz. samospevom slovenskih skladateljev, arijam iz oper ali operet ali solističnim odlomkom iz spevoiger.

Dijak nadgrajuje poznavanje delovanja svojega instrumenta (glasu). Pogloblja in ozavešča njegove tehnične in muzikalne prvine ter preko slušnih, telesnih in vizualnih zaznav gradi svoj instrument. Spoznava zakonitosti koordiniranega pevskega diha. S tehničnimi vajami uri tehniko appoggia, izenačenost glasu, legato, dinamično niansiranje, širi glasovni obseg in agilnost glasu. Z vokalizami in pevskimi etudami raziskuje in oblikuje svoboden glas, resonanco, izboljšuje izgovorjavo, pogloblja glasbene sposobnosti (posluh, zbranost, spomin) in interpretira.

Spoznava pesmi in arije skladateljev od 16. do 18. stoletja pred klasicističnim obdobjem, smiselno povezuje notni zapis z besedilom in jih interpretira ob spremljavi klavirja, čembala, kitare, harfe in drugih glasbil. S poustvarjanjem raznolikih tujih in slovenskih samospevov spoznava slogovne in zgodovinske značilnosti, uri izgovorjavo tujih jezikov in širi izrazne sposobnosti. Z opernimi arijami in arijami iz vokalno-instrumentalnih del nadgrajuje in širi znanja iz vokalne literature. Z izvajanjem glasbenih vsebin krepi različne vrste spomina (glasbeni, motorični, jezikovni, čustveni itd.) in spoznava veščine nastopanja.

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE, VOKALIZE IN ETUDE

CILJI

Dijak:

- : utrjuje in ozavešča pravilno koordinirano pevsko držo in skrbi za ohranjanje fizične pripravljenosti;
SC (3.2.1.1)
- : pogloblja vaje za krepitev elastičnosti mišic respiratornega sistema;
SC (3.2.1.3)
- : utrjuje koordiniran/pravilen nastavek in zastavek tona;
- : uri pravilen pevski dih;

- : ozavešča oporo oz. naslon;
- : nadzira čisto intonacijo;
- : pogloblja oblikovanje in izenačevanje vokalov ter povezovanje vokalov in konzontanov;
- : utrjuje legato;
- : razvija dinamiko;
- : ozavešča svobodno resonanco in resonančno ravnovesje (izenačuje glas, vokale, registre glasu);
- : širi glasovni obseg in volumen glasu,
- : razvija čisto, jasno izgovorjavo in artikulacijo,
- : pogloblja občutek za oblikovanje tona, motiva in fraze;
- : uri vizualizacijo in slušni nadzor;
- : razvija sposobnost načrtovanja in zastavljanja konkretnih ciljev pri vadbi;
- SC (5.3.5.2)
- : razvija poustvarjalno domišljijo.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izvede pravilno koordinirano pevsko držo;
- » izvede tehnične vaje (dihalne, govorne, pete vaje);
- » izkaže razumevanje in pravilno izvede oporo oz. naslon (appoggio);
- » izvede pravilen nastavek in zastavek tona;
- » čisto intonira;
- » izkaže razvoj večjega obsega glasu;
- » izkaže nadzorovano prehajanje med registri;
- » pravilno oblikuje in izenačuje vokale ter povezuje vokale in konzonante;
- » izvede legato;
- » izvede dinamično niansiranje (crescendo, decrescendo, messa di voce);
- » čisto, jasno izgovori in artikulira;

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Priporočeno je dnevno izvajanje tehničnih vaj po izboru in nasvetu učitelja za posameznega dijaka. Priporočeno je dnevno izvajanje in vadenje skladb.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » na nastopih.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilnost izvajanja,
- » samostojnost izvajanja,
- » doživetost izvajanja,
- » orientacija v notnem zapisu.

PESMI IN/ALI ARIJE SKLADATELJEV 16.-18. STOLETJA PRED KLASICISTIČNIM OBDOBJEM

CILJI

Dijak:

- izvaja skladbe skladateljev tega obdobja, ki so primerne glede na obseg in pevsko linijo;
- širi poznavanje tujejezične literature, z zapisom in izgovarjavo (italijanščina, francoščina, angleščina);
SC (1.3.2.1)
- analizira in prevaja besedila;
SC (1.1.4.1)
- oblikuje glasbene fraze glede na vsebino besedila in ritmično-melodično linijo;
- pogloblja in razvija glasbeno-umetniško poustvarjalno ekspresivnost: občuteno posredovanje čustev, vsebine in razpoloženja;
- v skladu z izvajalsko prakso stremi h glasovni in poustvarjalno zreli izvedbi.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže razumevanje besedila;
- » pravilno izgovori in oblikuje besedilo;
- » izvede legato in dinamiko;
- » izkaže občuteno posredovanje vsebine;
- » med letom izvede vsaj dve pesmi ali ariji;
- » izvede eno pesem ali arijo skladatelja 16.–18. stoletja na pamet in ob spremljavi instrumenta (klavirja, čembala, kitare ...).

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Priporočena je uporaba literature o pevskem repertoarju; Coffin, B.: The Singer's Repertoire, The Scarecrow Press, 1960.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » na nastopih.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilnost izvajanja,
- » samostojnost izvajanja,
- » doživetost izvajanja,
- » orientacija v notnem zapisu.

ARIJA IZ MAŠE, ORATORIJA ALI DRUGEGA SAKRALNEGA VOKALNO-INSTRUMENTALNEGA DELA ALI IZ KANTATE

CILJI

Dijak:

○: spoznava repertoar solističnih arij iz maš, oratorijev, drugih sakralnih vokalno-instrumentalnih del (Te Deum, Stabat Mater, Requiem ...) ali iz kantat;

○: spoznava se z njihovim nastankom;

○: spoznava vsebino celotnega dela in posamezne arije, jo prevede in razume;

○: uri izgovorjavo izvirnega jezika, v katerem je napisano delo;

SC (1.1.2.2)

○: sledi skladateljevi glasbeni ideji s podrobnim branjem notnega zapisa;

○: spoznava slogovne značilnosti arij in jih pri poustvarjanju upošteva;

○: razvija tehnične veščine, potrebne za uresničitev umetniške zamisli;

○: razvija glasbeni intelekt in umetniško izražanje.

SC (1.3.4.2 | 2.1.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» izkaže razumevanje besedila;

» pravilno izgovori in oblikuje besedilo;

» izkaže občuteno posredovanje vsebine;

» pozna slogovne značilnosti skladb in jih pri poustvarjanju upošteva;

» izkaže uporabo tehničnih spretnosti za poglobljeno slogovno izvedbo;

» izkaže razvit glasbeni intelekt in sposobnost umetniškega ustvarjanja v glasbi;

» med letom izvede vsaj eno arijo iz maše, oratorija ali drugega sakralnega vokalno-instrumentalnega dela ali iz kantate;

» izvede eno arijo iz maše, oratorija ali drugega sakralnega vokalno-instrumentalnega dela ali iz kantate ob spremljavi klavirja; skladbe ni potrebno izvajati na pamet.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » na nastopih.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilnost izvajanja,
- » samostojnost izvajanja,
- » doživetost izvajanja,
- » orientacija v notnem zapisu.

PESMI IN/ALI SAMOSPEVI TUJIH SKLADATELJEV OD KLASICIZMA IN ROMANTIKE DO SODOBNOSTI

CILJI

Dijak:

- : širi poznavanje repertoarja samospevov tujih avtorjev;
- : seznanja se z literarnimi predlogami, jih analizira, prevaja, razume in uri izgovorjavo ter raziskuje primeren izraz z vživljanjem v besedila;
- SC (1.1.4.1)
- : razvija glasbeni spomin in uri petje na pamet;
- SC (3.1.3.3)
- : razločuje značilnosti različnih oblik, slogov, posameznih skladateljev in obdobj v razvoju samospeva;
- : razvija sposobnost izvajanja v predpisanem tempu in v skladu z glasbeno idejo tudi dinamiko in agogiko (rubato, accelerando, riterdando, crescendo, decrescendo ...);
- : pogloblja temeljne značilnosti interpretacije samospeva;
- : pri obdelavah ljudskih napevov prepozna ritmične in melodične posebnosti v glasbi posameznih narodov;
- : razvija glasbeni intelekt in sposobnost umetniškega izražanja.
- SC (1.3.4.2)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže razumevanje besedila in ga pravilno oblikuje;
- » pozna slogovne značilnosti skladb;
- » izkaže uporabo tehničnih spretnosti pri izvajanju samospeva;
- » izkaže razvit glasbeni intelekt in sposobnost umetniškega izražanja in posredovanja vsebine;
- » med letom izvede vsaj tri pesmi ali samospeve tujih avtorjev od klasicizma in romantike do sodobnosti in od tega eno pesem ali samospev iz obdobja 20. in 21. stoletja;
- » izvede dve pesmi oz. samospeva iz obdobja od klasicizma do sodobnosti na pamet in ob spremljavi klavirja.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Priporočena je uporaba literature o pevskem repertoarju; Coffin, B.: The Singer's Repertoire, The Scarecrow Press, 1960.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » na nastopih.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilnost izvajanja,
- » samostojnost izvajanja,
- » doživetost izvajanja,
- » orientacija v notnem zapisu.

PESMI IN/ALI SAMOSPEVI SLOVENSКИH SKLADATELJEV

CILJI

Dijak:

- : razvija pozitiven odnos do slovenske glasbe in glasbene kulture;
SC (1.3.5.1)
- : širi poznavanje zakladnice slovenskih samospevov;
- : pogloblja znanja o slovenski glasbeni ustvarjalnosti v različnih časovnih obdobjih;
- : seznanja se z literarno predlogo, ki je bila vodilo skladatelju za glasbeno ustvarjanje;
- : sledi skladateljevi glasbeni ideji s podrobnim branjem notnega zapisa;
- : poglobljeno išče in oblikuje glasbene fraze, posreduje občutja in umetniško oblikuje glasbeni izraz;
SC (3.1.4.1)
- : pozna licence in avtorske pravice. Spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira.
SC (4.3.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » pozna in izvede samospeve slovenskih skladateljev iz različnih glasbenih obdobj;
- » izkaže razvit glasbeni intelekt in sposobnost umetniškega izražanja;
- » razume pomen in vrednost slovenske glasbene dediščine;
- » umetniško interpretira glasbene vsebine;
- » med letom izvede vsaj tri pesmi ali samospeve slovenskih skladateljev, od tega eno pesem ali samospev iz obdobja 20. in 21. stoletja;
- » izvede dve pesmi oz. samospeva iz obdobja od romantike do sodobnosti na pamet in ob spremljavi klavirja.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » na nastopih.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilnost izvajanja,
- » samostojnost izvajanja,
- » doživetost izvajanja,
- » orientacija v notnem zapisu.

ARIJA IZ OPERE ALI OPERETE ALI SOLISTIČNI ODLOMEK IZ SPEVOIGRE

CILJI

Dijak:

- : širi poznavanje repertoarja glasbenega gledališča;
- : razvija sposobnost načrtovanja in zastavljanja konkretnih ciljev pri vadenju;
- SC (5.3.5.2)
- : seznaja se z vsebino celotnega dela in posamezne arije, jo prevede in razume;
- : uri izgovorjavo v jeziku, v katerem je delo napisano;
- : sledi skladateljevi glasbeni ideji s podrobnim branjem notnega zapisa;
- : razvija glasbeni intelekt in umetniško izražanje preko vsebine arije ali odlomka;
- : razvija in ozavešča svoje tehnično znanje, povečuje vzdržljivost in vitalnost (pevska kondicijo) in napreduje v interpretaciji;
- SC (3.2.1.1)
- I: *razvija sposobnost vrednotenja petja profesionalnih pevcev, lastnega petja in petja vrstnikov, pri čemer izboljšuje kritično poslušanje, analitične sposobnosti in estetsko občutljivost.*
- SC (2.1.1.1 | 3.3.1.2)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » prevede in izkaže razumevanje besedila arije;
- » pravilno izgovarja besedilo;
- » čisto artikulira;
- » slogovno interpretira značaj vloge/lika;
- » izkaže razvit glasbeni intelekt in sposobnost umetniškega izražanja v glasbi;
- » izkaže glasovne zmožnosti obsega, volumna in vzdržljivosti;
- » med letom izvede vsaj dve ariji iz opere ali operete ali solistični odlomek iz spevoigre;
- » izvede eno arijo iz opere ali operete ali solistično odlomek iz spevoigre na pamet in ob spremljavi klavirja.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » na nastopih.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilnost izvajanja,
- » samostojnost izvajanja,
- » doživetost izvajanja,
- » orientacija v notnem zapisu.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

1. LETNIK

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE

Priporočena strokovna literatura:

- » Bunch, M. – Dayme: The Performer's Voice; Norton, New York, 2006
- » Brüne, R., Scheufele-Osenberg, M.: Die Atemschule, Das Übungsprogramm, Schott, 2022
- » Bunch, M.: Dynamic of the Singing Voice, Second revised edition; Springer, Wien, 1992
- » Cvejić, N.: Savremeni belcanto, 1980
- » Elliott, M.: Singing in Style. A Guide to Vocal Performance Practices, New Haven, London: Yale University Press, 2006.
- » Habermann, G.: Stimme und Sprache, Thieme, 2003
- » Hočevar Boltežar, I.: Fiziologija in patologija glasu; Pedagoška fakulteta, 2013
- » Hoos de Jokisch, B.: Die 7 Grundelemente der Stimmbildung, Breitkopf, 2021
- » Kimball, C.: Song, A Guide to Art Song Style and Literature; Leonard, 2006
- » Kloiber, R., Konold, R., Maschka, R.: Handbuch der Oper; Bärenreiter, 2011
- » McCoy, S.: Your Voice: An Inside View 3, Inside View Press Delaware, Ohio, 2019
- » Mecke, A., Pfeleiderer, M., Richter, B., Seedorf, T.: Lexikon der Gesangsstimme, Laaber Verlag, 2018
- » Miller, R.: The Structure of Singing; Schirmer Books/Macmillan, 1986
- » Miller, R.: Solutions for Singers, Oxford University Press, 2004
- » Miller, R.: Singing Schumann, Oxford University Press, 1999
- » Miller, R.: Training Soprano Voices, Oxford University Press, 2000
- » Miller, R.: Training Tenor Voices, Cengage Learning, 1993
- » Miller, R.: Securing Baritone, Bass-Baritone, and Bass Voices, Oxford University Press, 2008
- » Scheufele-Osenberg, M.: Die Atemschule, Schott, 2005

- » Stephen Smith, W., Chipman, W.: The Naked Voice, A Wholistic Approach to Singing: Oxford University Press, 2007

VOKALIZE IN ETUDE

Priporočeni izbor literature:

- » Abt, F.: Practical Singing Tutor for All Voices, op. 474; Litolf
- » Concone, G.: Fifty Lessons op. 9; Schirmer ali Peters (za različne lege glasu)
- » Marchesi, M.: 24 Vocalises op.3; Schirmer (za sopran)
- » Marchesi, S.: 20 Elementary and Progressive Vocalises, op. 15; Schirmer
- » Panofka, E.: 24 Vocalises op. 81; Schirmer
- » Panofka, E.: 24 Progressive Vocalises, op. 85; Schirmer
- » Tosti, F. P.: 50 Petits Solfèges, Ricordi
- » Vaccai, N.: Metodo pratico di canto; Ricordi, Schirmer ali Peters (za različne lege glasu)

PESMI IN/ALI ARIJE SKLADATELJEV 16.-18. STOLETJA PRED KLASICISTIČNIM OBDOBJEM

Priporočeni izbor:

- » Caccini, G.: Amor ch'attendi
- » Caccini, G.: Tu ch'hai le penne, Amore
- » Caldara, A.: Alma del core
- » Caldara, A.: Sebben crudele
- » Dowland, J.: Come Again, Sweet Love
- » Falconieri, A.: Bella porta di rubini
- » Falconieri, A.: O bellissimi capelli
- » Gasparini, F.: Caro laccio, dolce nodo
- » Giordani, G.: Caro mio ben
- » Paisiello, G.: Nel cor più non mi sento
- » Purcell, H.: Nymphs and Shepherds
- » Scarlatti, A.: Cara e dolce
- » Scarlatti, A.: O cessate di piagarmi
- » Scarlatti A.: Son tutta duolo
- » Stradella, A.: Così amor mi fai languir

- » Stradella, A.: Se nel ben
- » Tenaglia, T.: Begli occhi, mercè

Priporočena literatura:

- » Arie antiche I, II, III, A. Parisotti; Ricordi
- » Bergerettes; Ricordi Americana
- » Twenty-four Italian Songs And Arias of the 17. and 18. Centuries; Schirmer
- » 28 Italian Songs and Arias (5 zvezkov transpozicij) Schirmer
- » A Selection of Italian Arias, 1. in 2. zvezek (različne lege: high and low voice), ABRSM
- » La Flora, 1., 2. in 3. zvezek, Wilhelm Hansen Kopenhagen
- » 26 Italian Songs and Arias, Alfred
- » Italian Arias of the Baroque and Classical Eras, Alfred
- » Alt-Italienische Arien aus dem 16., 17. und 18. Jahrhundert, I in II, Ida Isori Album; Universal
- » Celebri arie antiche; Rugginenti
- » Dowland, J.: 50 Songs in two books, Steiner&Bell,
- » Purcell, H.: 40 Songs for voice and piano, Music Company, New York
- » Purcell, H.: 30 Songs in two volumes, Oxford University Press

PESMI OZ. SAMOSPEVI TUJIH AVTORJEV KLASICIZMA IN ROMANTIKE DO SODOBNOSTI

Priporočen izbor pesmi oz. samospevov:

- » Barber, S.: The Daisies
- » Beethoven, L. van: In questa tomba oscura
- » Beethoven, L. van: Der Kuss
- » Britten, B.: The Sally Gardens
- » Brahms, J.: Da unten im Tale
- » Brahms, J.: Mein Mädle hat einen Rosenmund
- » Brahms, J.: Sonntag
- » Haydn, J.: Die Landlust
- » Haydn, J.: The Mermaid's Song
- » Mendelssohn, F.: Bei der Wiege
- » Mendelssohn, F.: Wenn sich zwei Herzen scheiden

- » Mozart, W. A.: Sehnsucht nach dem Frühlinge
- » Mozart, W. A.: An die Freundschaft
- » Mozart, W. A.: Daphne, deine Rosenwangen
- » Schubert, F.: An die Laute
- » Schubert, F.: Minnelied
- » Schubert, F.: Lachen und Weinen
- » Schumann, R.: Der Abendstern
- » Schumann, R.: Der Nussbaum
- » Schumann, C.: Liebste du um Schönheit
- » Quilter, R.: Moonlight
- » Quilter, R.: Fear No More the Heat o' the Sun

Priporočen izbor literature:

- » Unterrichtslieder, Band 1, Ausgabe für Sopran oder Tenor; Peters
- » Unterrichts-Lieder (ur. P. Losse); Peters
- » Unterrichts-Lieder (ur. M. Friedlaender); Peters
- » Adam, J.: Die Meister des Liedes, 1–5
- » Mozart, W. A.: Lieder, Ausgabe für hohe Stimme; Peters, 4699a
- » Mozart, W. A.: Sämtliche Lieder für mittlere Stimme; BA 5328 Bärenreiter Urtext, für hohe Stimme; BA 5330 Bärenreiter Urtext
- » Beethoven, L. van: Sämtliche Lieder; Peters 180
- » Beethoven, L. van: Ausgewählte Lieder, Ausgabe für tiefe Stimme; Peters 732
- » Schubert, F.: Album, Band 1–4, Sopran oder Tenor (ur. Friedlaender, M.); Peters 20a
- » Schumann, R.: Sämtliche Lieder, Band 1–2, Originalausgabe Sopran oder Tenor; Peters 2383a
- » Schumann, C.: Sämtliche Lieder, Band 1-2; Breitkopf 8558, 8559
- » Brahms, J.: Lieder für eine Singstimme mit Klavierbegleitung, Band 1, Ausgabe für hohe Stimme; Peters 3201a
- » Mendelssohn Bartholdy, F.: Sämtliche Lieder; Universal
- » Wolf, H.: Ausgewählte Lieder, hohe Stimme; Peters 4290a

- » Pesmi oz. samospevi skladateljev: Grieg, E., Mahler, G., Debussy, C., Čajkovski, P.I., Dvořák, A., Martinu, B., Janaček, L. idr.

PESMI OZ. SAMOSPEVI SLOVENSKIH SKLADATELJEV

Priporočen izbor pesmi oz. samospevov:

- » Ipavec, B.: Čez noč
- » Ipavec, B.: In vendar enkrat še srce
- » Ipavec, B.: Dekliške pesmi
- » Ipavec, B.: Na poljani
- » Ipavec, B.: Gomila
- » Ipavec, B.: Božji volek
- » Ipavec, B.: Romanca
- » Linhart, A. T.: Ljubici
- » Mašek, K.: Nezakonska mati
- » Pavčič, J.: Pa moje ženke glas
- » Pavčič, J.: Goreči ogenj brez plamena
- » Pregelj, C.: Daj mi roko
- » Pregelj, C.: Zorica
- » Prelovec, Z.: Ti si urce zamudila
- » Pustinek Rakar, K.: Ribnik
- » Simoniti, R.: Uspavanka
- » Simoniti, R.: Polž
- » Simoniti, R.: Kukavica
- » Tomc, M.: Lušno je vigred
- » Tomc, M.: Tam, kjer teče bistra Zila
- » Volarič, H.: Dekliški vzdih
- » Volarič, H.: Dekliška tožba
- » Volarič, H.: Oj, rožmarin

Priporočen izbor literature:

- » Zbornik slovenskih samospevov 1; DZS

- » Zbornik slovenskih samospevov 2; DZS
- » Zgodnji slovenski samospevi; DSS 1777
- » Zgodnji slovenski samospevi; DSS 1777, dodatek transpozicije
- » Slovenija; DSS 1987
- » Volarič, H.: Samospevi
- » Pavčič, J.: Samospevi za visoki glas; DZS
- » Prelovec, Z.: Šest pesmi
- » Lipovšek, M.: Sončece, sij, cikel za sopran in klavir; DSS
- » Ipavec, J.: Izbrani samospevi; DSS 1460 in Glasbena Matica
- » Škerjanc, L. M.: Samospevi na besedila slovenskih pesnikov; Fundacija LMŠ, Ljubljana
- » Lajovic, A.: Album samospevov za glas s klavirjem; SAZU
- » Lipovšek, M.: Dvanajst ljudskih pesmi za glas in klavir; DSS 915
- » Kozina, M.: Tri vesele pesmi na besedilo Lili Novy; DSS 29b
- » Krek, U.: Pet ljudskih pesmi za visoki glas in klavir; DSS 193
- » Šivic, P.: Samospevi
- » Osterc, S.: Pesmi za glas in klavir; DSS 959
- » Kolo, Zbirka samospevov in duetov; DSS
- » Tomc, M.: Gremo v Korotan, Sedem koroških ljudskih pesmi za srednji glas; Ljubljana, Pet Prešernovih pesmi, Izbor samospevov; DZS
- » Flajšman, J.: Napevi iz Grlice, Zdravic in Besede; samozaložba
- » Štritof, N.: Narodne po napevih Stanka Vraza, 1. zvezek; Glasbena Matica, 1930, Osem samospevov za glas s spremljavo klavirja; Glasbena matica
- » Savin, R.: Pet pesmi za en glas in glasovir, op.13
- » Savin, R.: Pet pesmi za en glas in klavir, op. 20
- » Savin, R.: Samospevi 1
- » Pavčič, J.: Slovenske narodne pesmi za en glas in klavir
- » Škerjanc, L. M.: Sentimentalni narodni napevi za glas in klavir

2. LETNIK

VOKALIZE IN ETUDE

Priporočeni izbor literature:

- » Abt, F.: Practical Singing Tutor for All Voices, op. 474; Litolf
- » Concone, G.: Fifty Lessons op. 9; Schirmer ali Peters (za različne lege glasu)
- » Concone, G.: 15 Vocalises op. 12; Ricordi (za mezzosopran ali bariton)
- » Concone, G.: 40 Lessons for Contralto op. 17; Ricordi (za nizek glas)
- » Marchesi, M.: 24 Vocalises op.3; Schirmer (za sopran)
- » Marchesi, S.: 20 Elementary and Progressive Vocalises, op. 15; Schirmer
- » Panofka, E.: 24 Vocalises op. 81; Schirmer (za različne lege glasu)
- » Panofka, E.: 24 Progressive Vocalises, op. 85; Schirmer
- » Tosti, F. P.: 50 Petits Solfèges, Ricordi
- » Vaccai, N.: Metodo pratico di canto; Ricordi, Schirmer ali Peters (za različne lege glasu)

PESMI IN/ALI ARIJE SKLADATELJEV 16.-18. STOLETJA PRED KLASICISTIČNIM OBDOBJEM

Priporočeni izbor:

- » Bencini, P. P.: Tanto sospirero
- » Bononcini, G. B.: Per la gloria
- » Caldara, A.: Selve amiche
- » Cavalli, F.: Delizie contenti
- » Dowland, J.: Flow My Tears
- » Dowland, J.: I Saw My Lady Weep
- » Dowland, J.: Can She Excuse My Wrongs
- » Falconieri, A.: Segui, segui dolente core
- » Gasparini, F.: Lasciar d'amarti
- » Martini, J. P. E.: Plaisir d'amour
- » Pergolesi, G. B.: Se tu m'ami
- » Purcell, H.: Fairest Isle
- » Purcell, H.: Man Is For the Woman Made

- » Purcell, H.: Strike the Viol
- » Scarlatti, A.: Già il sole dal Gange
- » Scarlatti, A.: Se tu della mia morte
- » Scarlatti, A.: Sento nel core

Priporočena literatura:

- » Arie antiche I, II, III, A. Parisotti; Ricordi
- » Bergerettes; Ricordi Americana
- » Twenty-four Italian Songs And Arias of the 17. and 18. Centuries; Schirmer
- » 28 Italian Songs and Arias (5 zvezkov transpozicij) Schirmer
- » A Selection of Italian Arias, 1. in 2. zvezek (različne lege: high and low voice), ABRSM
- » La Flora, 1., 2. in 3. zvezek, Wilhelm Hansen Kopenhagen
- » 26 Italian Songs and Arias, Alfred
- » Italian Arias of the Baroque and Classical Eras, Alfred
- » Alt-Italienische Arien aus dem 16., 17. und 18. Jahrhundert, I in II, Ida Isori Album; Universal
- » Celebri arie antiche; Rugginenti
- » Dowland, J.: 50 Songs in two books, Steiner&Bell
- » Purcell, H.: 40 Songs for voice and piano, Music Company, New York
- » Purcell, H.: 30 Songs in two volumes, Oxford University Press

PESMI IN/ALI SAMOSPEVI TUJIH SKLADATELJEV OD KLASICIZMA IN ROMANTIKE DO SODOBNOSTI

Priporočen izbor pesmi oz. samospevov:

- » Beethoven, L. van: Ich liebe dich
- » Bellini, V.: Vaga luna
- » Bellini, V.: Dolente immagine
- » Bellini, V.: Ma rendi pur contento
- » Brahms, J.: Wiegenlied
- » Brahms, J.: Erlaube mir feins Mädchen
- » Brahms, J.: Mädchenlied
- » Chausson, E.: Le charme

- » Fauré, G.: Ici-bas
- » Mozart, W. A.: Warnung
- » Mozart, W. A.: Das Veilchen
- » Mozart, W. A.: Komm, Liebe Zither
- » Mozart, W. A.: An die Freude
- » Schubert, F.: Heidenröslein
- » Schubert, F.: Die Forelle
- » Schumann, C.: Warum willst du and're fragen
- » Schumann, C.: Mein Stern
- » Schumann, R.: Die Lotosblume
- » Tosti, F. P.: Sogno
- » Tosti, F. P.: Non t'amo più
- » Tosti, F. P.: A Vucchella

Priporočeni izbor literature:

- » Unterrichtslieder, Band 1, Ausgabe für Sopran oder Tenor; Peters
- » Unterrichts-Lieder (ur. P. Losse); Peters
- » Unterrichts-Lieder (ur. M. Friedlaender); Peters
- » Adam, J.: Die Meister des Liedes, 1–5
- » Mozart, W. A.: Lieder, Ausgabe für hohe Stimme; Peters, 4699a
- » Mozart, W. A.: Sämtliche Lieder für mittlere Stimme; BA 5328 Bärenreiter Urtext, für hohe Stimme; BA 5330 Bärenreiter Urtext
- » Beethoven, L. van: Sämtliche Lieder; Peters 180
- » Beethoven, L. van: Ausgewählte Lieder, Ausgabe für tiefe Stimme; Peters 732
- » Bellini, V.: 15 Composizioni da Camera, Ricordi
- » Schubert, F.: Album, Band 1–4, Sopran oder Tenor (ur. Friedlaender, M.); Peters 20a
- » Schumann, R.: Sämtliche Lieder, Band 1–2, Originalausgabe Sopran oder Tenor; Peters 2383a
- » Schumann, C.: Sämtliche Lieder, Band 1–2; Breitkopf 8558, 8559
- » Brahms, J.: Lieder für eine Singstimme mit Klavierbegleitung, Band 1, Ausgabe für hohe Stimme; Peters 3201a

- » Mendelssohn Bartholdy, F.: Sämtliche Lieder; Universal
- » Tosti, F. P.: Romanze per canto e pianoforte, Ricordi
- » Wolf, H.: Ausgewählte Lieder, hohe Stimme; Peters 4290a
- » Pesmi oz. samospevi skladateljev: Fauré, G., Chausson, E., Grieg, E., Mahler, G., Debussy, C., Čajkovski, P.I., Dvořák, A., Martinu, B., Janaček, L., idr.

PESMI IN/ALI SAMOSPEVI SLOVENSKIH SKLADATELJEV

Priporočen izbor pesmi oz. samospevov:

- » Adamič, E.: Nocoj je pa svetla noč
- » Adamič, E.: Planinec
- » Gerbič, F.: Pojdem na prejo
- » Ipavec, B.: Oblaku
- » Ipavec, B.: Iz gozda so ptice odplule
- » Ipavec, B.: Mak žari
- » Ipavec, B.: V spominsko knjigo
- » Ipavec, B.: Ciganka Marija
- » Ipavec, B.: Tvoje goste črne lase
- » Jenko, D.: Dve utvi
- » Lipovšek, M.: Sinček
- » Pavčič, J.: Lušno je vigred
- » Pavčič, J.: N' mau čez Izaro
- » Pavčič, J.: Dedek samonog
- » Pregelj, C.: Ciciban, cicifuj
- » Pustinek Rakar, K.: Uspavanka
- » Ravnik, J.: Je pa davi slanica pala
- » Ravnik, J.: Jaz pa imam konjča belega
- » Ravnik, J.: Kje so tiste stezice
- » Ravnik, J.: Dober večer ljubo dekle
- » Ravnik, J.: Jaz pa no hišico imam
- » Simoniti, R.: Po dežju

- » Simoniti, R.: Preveč je sreče
- » Šivic, P.: Jelki
- » Škerjanc, L. M.: Kje so tiste stezice
- » Tomc, M.: Pojdem u Rute
- » Vilhar, M.: Ukazi
- » Vilhar, M.: Oh, da bi le znala
- » Volarič, H.: Ledene rože
- » Volarič, H.: Ne žaluj

Priporočen izbor literature:

- » Zbornik slovenskih samospevov 1; DZS
- » Zbornik slovenskih samospevov 2; DZS
- » Zgodnji slovenski samospevi; DSS 1777
- » Zgodnji slovenski samospevi; DSS 1777, dodatek transpozicije
- » Slovenija; DSS 1987
- » Volarič, H.: Samospevi
- » Pavčič, J.: Samospevi za visoki glas; DZS
- » Prelovec, Z.: Šest pesmi
- » Lipovšek, M.: Sončece, sij, cikel za sopran in klavir; DSS
- » Ipavec, J.: Izbrani samospevi; DSS 1460 in Glasbena Matica
- » Škerjanc, L. M.: Samospevi na besedila slovenskih pesnikov; Fundacija LMŠ, Ljubljana
- » Lajovic, A.: Album samospevov za glas s klavirjem; SAZU
- » Lipovšek, M.: Dvanajst ljudskih pesmi za glas in klavir; DSS 915
- » Kozina, M.: Tri vesele pesmi na besedilo Lili Novy; DSS 29b
- » Krek, U.: Pet ljudskih pesmi za visoki glas in klavir; DSS 193
- » Šivic, P.: Samospevi
- » Osterc, S.: Pesmi za glas in klavir; DSS 959
- » Kolo, Zbirka samospevov in duetov; DSS
- » Tomc, M.: Gremo v Korotan, Sedem koroških ljudskih pesmi za srednji glas; Ljubljana, Pet Prešernovih pesmi, Izbor samospevov; DZS

- » Flajšman, J.: Napevi iz Grlice, Zdravic in Besede; samozaložba
- » Štritof, N.: Narodne po napevih Stanka Vraza, 1. zvezek; Glasbena Matica; Osem samospevov za glas s spremljevanjem klavirja; Glasbena matica
- » Savin, R.: Pet pesmi za en glas in glasovir, op. 13
- » Savin, R.: Pet pesmi za en glas in klavir, op. 20
- » Savin, R.: Samospevi 1
- » Pavčič, J.: Slovenske narodne pesmi za en glas in klavir
- » Škerjanc, L. M.: Sentimentalni narodni napevi za glas in klavir

ARIJA IZ OPERE ALI OPERETE ALI SOLISTIČNI ODLOMEK IZ SPEVOIGRE

Priporočen izbor arij:

Za sopran:

- » Purcell, H: Nymphs and Sheperds (The Libertine)
- » Purcell, H.: Fairest Isle (King Arthur)
- » Mozart, W. A.: Mein liebster Freund hat mich verlassen (Bastien und Bastienne)
- » Mozart, W. A.: L'ho perduta (Le nozze di Figaro)
- » Mozart, W. A.: Voi che sapete (Le nozze di Figaro)
- » Mozart, W. A.: Venite inginocchiatevi (Le nozze di Figaro)
- » Ipavec, B.: Romanca (Teharski plemiči)

Za mezzosopran / alt

- » Lully, G. B.: Bois epais (Amadis)
- » Händel, G. F.: Cor ingrato (Rinaldo)
- » Händel, G. F.: Sorge nel petto (Rinaldo)
- » Händel, G. F.: Tutta raccolta ancor (Scipione)
- » Mozart, W. A.: Torna di Tito a lato (La clemenza di Tito)
- » Mozart, W. A.: Voi che sapete (Le nozze di Figaro)

Za tenor

- » Händel, G. F.: Ombra mai fù (Xerxes)
- » Mozart, W. A.: Meiner Liebsten schönen Wangen (Bastien und Bastienne)
- » Mozart, W. A.: Grossen dank dir abzustatten (Bastien und Bastienne)

» Haydn, J.: Tutto il giorno (Lo speciale)

» Haydn, J.: Signor mio (La canterina)

Za bariton

» Ipavec, B.: Tebi le se glasi (Teharski plemiči)

» Händel, G. F.: Vieni o cara (Rinaldo)

» Haydn, J.: Ho veduto una ragazza (Il mondo della luna)

» Mozart, W. A.: Ho capito (Don Giovanni)

Za bas

» Purcell, H.: Next Winter Comes Slowly (The Fairy Queen)

» Mozart, W. A.: Diggi, daggi (Bastien und Bastienne)

» Pergolesi, G. B.: Son imbrogliato io già (La serva padrona)

» Mozart, W. A.: Wer ein Liebchen hat gefunden (Entführung aus dem Serail)

Priporočen izbor literature:

» Opera Anthology, Schirmer, za različne glasove

» American Aria Anthology, Schirmer, za različne glasove

» Arias for Young Voices, Gehrmans Musikförlag, Stockholm (za sopran, mezzosopran/alt, tenor, bariton/bas)

» Druge zbirke arij za sopran, mezzosopran, tenor, bariton ali bas

» Klavirski izvlečki iz posameznih oper, operet ali spevoiger: Bärenreiter, Ricordi idr.

3. LETNIK

VOKALIZE IN ETUDE

Priporočen izbor literature:

» Bordogni, G. M.: 12 Nouvelles Vocalises, Litolf

» Concone, G.: Fifty Lessons op. 9; Schirmer ali Peters (za različne lege glasu)

» Concone, G.: Twenty-Five Lessons op. 10; Schirmer (za različne lege glasu)

» Concone, G.: 15 Vocalises op. 12; Ricordi (za mezzosopran ali bariton)

» Concone, G.: 40 Lessons for Contralto op. 17; Ricordi (za nizek glas)

» Marchesi, M.: 24 Vocalises op. 3; Schirmer (za sopran)

- » Marchesi, S.: 20 Elementary and Progressive Vocalises, op. 15; Schirmer
- » Lütgen, B.: Vocalises, Schirmer (za različne lege glaslu)
- » Panofka, E.: 24 Vocalises op. 81; Schirmer (za različne lege glaslu)
- » Panofka, E.: 24 Progressive Vocalises, op. 85; Schirmer
- » Rossini, G.: Gorgheggi e solfeggi; Ricordi
- » Tosti, F. P.: 50 Petits Solfèges, Ricordi
- » Vaccai, N.: Metodo pratico di canto; Ricordi, Schirmer ali Peters (za različne lege glaslu)

PESMI IN/ALI ARIJE SKLADATELJEV 16.-18. STOLETJA PRED KLASICISTIČNIM OBDOBJEM

Priporočen izbor skladb:

- » anonimo: O leggiadri occhi belli
- » Bononcini, G. B.: Deh, più a me non v'ascondete
- » Bononcini, G. B.: Non posso disperar
- » Cesti, M. A.: Intorno all'idol mio
- » Gluck, C. W.: O del mio dolce ardor
- » Händel, G. F.: Verdi, prati
- » Legrenzi, G.: Mi nudrite di speranza
- » Mazzaferata, G. B.: Presto, presto io m'innamoro
- » Paisiello, G.: Chi vuol la zingarella
- » Pergolesi, G. B.: Nina
- » Peri, J.: Bellissima regina
- » Purcell, H.: I Attempt from Love's Sickness
- » Rontani, R.: Se bel rio
- » Rosa, S.: Vado ben spesso cangiando loco
- » Rosa, S.: Star vicino
- » Scarlatti, A.: Le violette
- » Scarlatti, A.: Se Florindo è fedele
- » Scarlatti, A.: Toglietemi la vita ancor
- » Stradella, A.: Per pietà

Priporočena literatura:

- » Arie antiche I, II, III, A. Parisotti; Ricordi
- » Twenty-four Italian Songs And Arias of the 17. and 18. Centuries; Schirmer
- » 28 Italian Songs and Arias (5 zvezkov transpozicij) Schirmer
- » A Selection of Italian Arias, 1. in 2. zvezek (različne lege: high and low voice), ABRSM
- » La Flora, 1., 2. in 3. zvezek, Wilhelm Hansen Kopenhagen
- » 26 Italian Songs and Arias, Alfred
- » Italian Arias of the Baroque and Classical Eras, Alfred
- » Alt-Italienische Arien aus dem 16., 17. und 18. Jahrhundert, zvezek I. in II., Ida Isori Album; Universal
- » Celebri arie antiche; Rugginenti
- » Dowland, J.: 50 Songs in two books, Steiner&Bell
- » Purcell, H.: 40 Songs for voice and piano, Music Company, New York
- » Purcell, H.: 30 Songs in two volumes, Oxford University Press

ARIJA IZ MAŠE, ORATORIJA ALI DRUGEGA SAKRALNEGA VOKALNO-INSTRUMENTALNEGA DELA ALI IZ KANTATE

Priporočen izbor arij:

Za sopran:

- » Händel, G. F.: Angels Ever Bright and Fair (Theodora)
- » Händel, G. F.: How Beautiful are the Feet of Them (The Messiah)
- » Händel, G. F.: Tears Assist Me (Esther)
- » Vivaldi, A.: Domine Deus (Gloria)

Za mezzosopran/alt:

- » Händel, G. F.: God of Our Fathers (Samson)
- » Händel, G. F.: Sweet Rose and Lily (Theodora)
- » Saint-Saëns, C.: Expectans expectavi Dominum (Oratorio de Noël)
- » Vivaldi, A.: Qui sedes ad dexteram patris (Gloria)

Za tenor:

- » Händel, G. F.: Total Eclipse (Samson)
- » Händel, G. F.: Where'er You Walk (Semele)

Za bariton/bas:

- » Händel, G. F.: Vouchsafe, o Lord (Dettingen Te Deum)
- » Händel, G. F.: How Willing My Paternal Love (Samson)

Priporočena literatura:

- » The Oratorio Anthology, Hal Leonard, (za sopran, mezzosopran/alt, tenor, bariton/bas)
- » Arias for Young Voices, Gehrmans Musikförlag, Stockholm (za sopran, mezzosopran/alt, tenor, bariton/bas),
- » Klavirski izvlečki partitur maš, oratorijev, kantat različnih skladateljev.

PESMI IN/ALI SAMOSPEVI TUJIH SKLADATELJEV OD KLASICIZMA IN ROMANTIKE DO SODOBNOSTI

Priporočen izbor skladb:

- » Bartók, B.: Ich fühle deinen Odem
- » Beethoven, L. van: La partenza
- » Bellini, V.: Il fervido desiderio
- » Bernstein, L.: Jupiter has Seven Moons
- » Brahms, J.: Salamander
- » Brahms, J.: Die Trauerende
- » Brahms, J.: Mädchenlied
- » Brahms, J.: Der Gang zum Liebchen
- » Brahms, J.: Brauner Bursche führt zum Tanze
- » Britten, B.: The Ash Grove
- » Brkanović, I.: Crn-bel
- » Chausson, E.: Le Colibri
- » Donaudy, S.: O del mio amato ben
- » Dvořák, A.: V tak mnohém srdci mrtvo jest
- » Hensel- Mendelssohn, F.: Warum sind die Rosen so blass
- » Hensel- Mendelssohn, F.: Wanderlied
- » Hensel-Mendelssohn, F.: Über allen Gipfeln ist Ruh
- » Mendelssohn, F.: Auf Flügeln des Gesanges

- » Mozart, W. A.: Als Luise die Briefe ihres ungetreuen Liebhabers verbrannte
- » Mozart, W. A.: Das Kinderspiel
- » Mozart, W. A.: Die Zufriedenheit
- » Schubert, F.: Der Lindenbaum
- » Schubert, F.: Ständchen
- » Schubert, F.: Seligkeit
- » Schubert, F.: Schäfers Klagelied
- » Schumann, C.: Ich stand in dunklen Träumen
- » Schumann, C.: Der Mond kommt still gegangen
- » Schumann, R.: Seit ich ihn gesehen
- » Tosti, F. P.: Ideale
- » Williams, Vaughan R.: Let Beauty Awake
- » Wolf, H.: Auch kleine Dinge können uns entzücken
- » Zajc, I.: Lastavicam

Priporočeni izbor literature:

- » Bartók, B.: Der Junge Bartók I., Editio Musica Budapest, Z. 4219
- » Mozart, W. A.: Lieder, Ausgabe für hohe Stimme; Peters, 4699a
- » Mozart, W. A.: Sämtliche Lieder für mittlere Stimme; BA 5328 Bärenreiter Urtext, für hohe Stimme; BA 5330 Bärenreiter Urtext
- » Beethoven, L. van: Sämtliche Lieder; Peters 180
- » Beethoven, L. van: Ausgewählte Lieder, Ausgabe für tiefe Stimme; Peters 732
- » Bellini, V.: 15 Composizioni da Camera, Ricordi
- » Schubert, F.: Album, Band 1–4, Sopran oder Tenor (ur. Friedlaender, M.); Peters 20a
- » Schumann, R.: Sämtliche Lieder, Band 1–2, Originalausgabe Sopran oder Tenor; Peters 2383a
- » Schumann, C.: Sämtliche Lieder, Band 1–2; Breitkopf 8558, 8559
- » Brahms, J.: Lieder für eine Singstimme mit Klavierbegleitung, Band 1, Ausgabe für hohe Stimme; Peters 3201a
- » Mendelssohn Bartholdy, F.: Sämtliche Lieder; Universal
- » Tosti, F. P.: Romanze per canto e pianoforte, Ricordi

- » Wolf, H.: Ausgewählte Lieder, hohe Stimme; Peters 4290a
- » Pesmi oz. samospevi skladateljev: Fauré, G., Chausson, E., Grieg, E., Mahler, G., Debussy, C., Čajkovski, P.I., Dvořák, A., Martinu, B., Janaček, L. idr.

PESMI IN /ALI SAMOSPEVI SLOVENSKIH SKLADATELJEV

Priporočen izbor skladb:

- » Čopi, A.: Ljubim
- » Čopi, A.: Od kapca do murja
- » Gerbič, F.: Želel bi, da bil bi ptica
- » Gerbič, F.: Chanson
- » Ipavec, B.: Menih
- » Ipavec, B.: Pomladni veter
- » Ipavec, J.: Pomladna noč
- » Ipavec, J.: Če mogel bi vzdih srca utopiti
- » Kogoj, M.: Češka narodna
- » Kozina, M.: Zadnji dinar
- » Krek, U.: Ivek se je ženil
- » Krek, U.: Bejži ftiček
- » Lajovic, An.: Pesem nagajivka
- » Lipovšek, M.: Kaj bi jaz tebi dal
- » Lipovšek, M.: Moj očka so mi rekli
- » Lipovšek, M.: Sončece, sij
- » Lipovšek, M.: Dežek
- » Lipovšek, M.: Uspavanka
- » Osterc, S.: Za materjo
- » Pavčič, J.: Pred durmi
- » Pavčič, J.: Uspavanka I. (1)
- » Pavčič, J.: Uspavanka II. (2)
- » Prelovec, Z.: Jesenska noč
- » Prelovec, Z.: Dekliška pesem

- » Premrl, S.: Bolhač
- » Procházka, J.: Kaj bi te vprašal
- » Pustinek Rakar, K.: Moja dekle je še mlada
- » Simoniti, R.: Šepet vetra

Priporočen izbor literature:

- » Zbornik slovenskih samospevov 1; DZS
- » Zbornik slovenskih samospevov 2; DZS
- » Zgodnji slovenski samospevi; DSS 1777
- » Zgodnji slovenski samospevi; DSS 1777, dodatek transpozicije
- » Slovenija; DSS 1987
- » Volarič, H.: Samospevi
- » Pavčič, J.: Samospevi za visoki glas; DZS
- » Prelovec, Z.: Šest pesmi
- » Lipovšek, M.: Sončece, sij, cikel za sopran in klavir; DSS
- » Ipavec, J.: Izbrani samospevi; DSS 1460 in Glasbena Matica
- » Škerjanc, L. M.: Samospevi na besedila slovenskih pesnikov; Fundacija LMŠ, Ljubljana
- » Lajovic, A.: Album samospevov za glas s klavirjem; SAZU
- » Lipovšek, M.: Dvanajst ljudskih pesmi za glas in klavir; DSS 915
- » Kozina, M.: Tri vesele pesmi na besedilo Lili Novy; DSS 29b
- » Krek, U.: Pet ljudskih pesmi za visoki glas in klavir; DSS 193
- » Šivic, P.: Samospevi
- » Osterc, S.: Pesmi za glas in klavir; DSS 959
- » Kolo, Zbirka samospevov in duetov; DSS
- » Tomc, M.: Gremo v Korotan, Sedem koroških ljudskih pesmi za srednji glas; Ljubljana, Pet Prešernovih pesmi, Izbor samospevov; DZS
- » Flajšman, J.: Napevi iz Grlice, Zdravic in Besede; samozaložba
- » Štritof, N.: Narodne po napevih Stanka Vraza, 1 zvezek; Glasbena Matica; Osem samospevov za glas s spremljevanjem klavirja; Glasbena Matica
- » Savin, R.: Pet pesmi za en glas in glasovir, op.13

- » Savin, R.: Pet pesmi za en glas in klavir, op. 20
- » Savin, R.: Samospevi 1
- » Pavčič, J.: Slovenske narodne pesmi za en glas in klavir
- » Škerjanc, L. M.: Sentimentalni narodni napevi za glas in klavir

ARIJA IZ OPERE ALI OPERETE ALI SOLISTIČNI ODLOMEK IZ SPEVOIGRE

Priporočene arije:

Za sopran:

- » Purcell, H.: I Attempt (The Indian Queen)
- » Purcell, H.: Music for a While (Oedipus)
- » Purcell, H.: Sweeter than Roses (Pausanias)
- » Händel, G. F.: Lascia ch'io pianga (Rinaldo)
- » Gluck, C. W.: O del mio dolce ardor (Paris ed Elena)
- » Mozart, W. A.: In uomini (Così fan tutte)
- » Mozart, W. A.: Deh vieni (Le nozze di Figaro)
- » Pergolesi, G. B.: A Serpina penserete (La serva padrona)
- » Humperdinck, E.: Ein Männleins steht im Walde (Hänsel und Gretel)
- » Zeller, K.: Als geblüht der Kirschenbaum (Der Vogelhändler)
- » Gobec, R.: Cvetijo rože (Hmeljska princesa)

Za mezzosopran/alt:

- » Händel, G. F.: Dove sei, amato bene? (Rodelinda)
- » Gounod, C.: Si le bonheur (Faust)
- » Menotti, G.: The Empty Handed Traveler (The Consul)
- » Menotti, G.: Lullaby (The Consul)

Za tenor:

- » Händel, G. F.: Where Shall I Seek the Charming Fair (Acis and Galathea)
- » Purcell, H.: Come Away Fellow Sailors (Dido and Aeneas)
- » Mozart, W. A.: Torna la pace (Idomeneo)
- » Mozart, W. A.: In quegli anni (Le nozze di Figaro)
- » Haydn, J.: Mi fanno ridere (Il mondo della luna)

- » Haydn, J.: Io sposar l'empio tiranno (La canterina)

Za bariton:

- » Mozart, W. A.: Ein Mädchen oder Weibchen (Die Zauberflöte)
- » Mozart, W. A.: Se vuol ballare (Le nozze di Figaro)
- » Mozart, W. A.: No piu andrai (Le nozze di Figaro)
- » Mozart, W. A.: Rivolgete a lui lo sguardo (Così fan tutte)
- » Mozart, W. A.: Donne mie la fante a tanti (Così fan tutte)
- » Gobec, R.: Moj cvet (Planinska roža)

Za bas:

- » Händel, G. F.: No, non temere, o bella (Ottone)
- » Mozart, W. A.: Ubriaco non son io (La finta semplice)
- » Mozart, W. A.: La vendetta (Le nozze di Figaro)
- » Mozart, W. A.: Ah, pietà signori miei (Don Giovanni)

Priporočen izbor literature:

- » Opera Anthology, Schirmer, za različne glasove
- » American Aria Anthology, Schirmer, za različne glasove
- » Arias for Young Voices, Gehrmans Musikförlag, Stockholm (za sopran, mezzosopran/alt, tenor, bariton/bas)
- » Druge zbirke arij za sopran, mezzosopran, tenor, bariton ali bas
- » Klavirski izvlečki iz posameznih oper, operet ali spevoiger: Bärenreiter, Ricordi idr.

4. LETNIK

PESMI IN/ALI ARIJE SKLADATELJEV 16.-18. STOLETJA PRED KLASICISTIČNIM OBDOBJEM

Priporočen izbor skladb:

- » Caccini, G.: Amarilli
- » Carissimi, G.: Non posso vivere
- » Carissimi, G.: Vittoria, vittoria mio core
- » Durante, F.: Danza, danza
- » Gluck, C. W.: O del mio dolce ardor

- » Händel, G. F.: Bel piacere
- » Händel, G. F.: Ch'io mai vi possa
- » Hasse, J. A.: La tua virtù mi dice
- » Legrenzi, G.: Che fiero costume
- » Lotti, A.: Pur dicesti o bocca bella
- » Marcello, B.: Quella fiamma che m'accende
- » Purcell, H.: Music for a While
- » Purcell, H.: If Music Be the Food of Love
- » Sarro, D.: Non ha raggione ingrato
- » Sarti, G.: Lungi dal caro bene
- » Scarlatti, A.: Qual farfalletta amante
- » Vivaldi, A.: Se cerca, se dice

Priporočena literatura:

- » Arie antiche I, II, III, A. Parisotti; Ricordi
- » Twenty-four Italian Songs And Arias of the 17. and 18. Centuries; Schirmer
- » 28 Italian Songs and Arias (5 zvezkov transpozicij) Schirmer
- » A Selection of Italian Arias, 1. in 2. zvezek (različne lege: high and low voice), ABRSM
- » La Flora, 1., 2. in 3. zvezek, Wilhelm Hansen Kopenhagen
- » 26 Italian Songs and Arias, Alfred
- » Italian Arias of the Baroque and Classical Eras, Alfred
- » Alt-Italienische Arien aus dem 16., 17. und 18. Jahrhundert, zvezek I. in II., Ida Isori Album; Universal
- » Celebri arie antiche; Rugginenti
- » Dowland, J.: 50 Songs in two books, Steiner&Bell
- » Purcell, H.: 40 Songs for voice and piano, Music Company, New York
- » Purcell, H.: 30 Songs in two volumes, Oxford University Press

ARIJA IZ MAŠE, ORATORIJA ALI DRUGEGA SAKRALNEGA VOKALNO-INSTRUMENTALNEGA DELA ALI IZ KANTATE

Priporočen izbor arij:

Za sopran:

- » Händel, G. F.: O Sleep, Why Dost Thou Leave Me (Semele)
- » Händel, G. F.: Author of Peace (Saul)
- » Bach, J. S.: Quia respexit (Magnificat)
- » Bach, J. S.: Ach es schmeckt doch gar zu gut (Bauernkantate)
- » Telemann, G. F.: Die Zeit (Moralische Kantaten)

Za mezzosopran/alt:

- » Bach, J. S.: Esurientes (Magnificat)
- » Händel, G. F.: Come and Trip It (L'Allegro)
- » Händel, G. F.: He Shall Feed His Flock (The Messiah)
- » Mendelssohn-Bartholdy, F.: Weh ihnen, dass sie von mir weichen!(Elias)/ Woe Unto Them Who Forsake! (Elijah)

Za tenor:

- » Mendelssohn-Bartholdy, F.: Sei getreu bis in den Tod (Paulus)/ Be Thou Faithful Unto Death (Saint Paul)
- » Händel, G. F.: Let Me Wander not Unseen (L'Allegro)
- » Händel, G. F.: Tune Your Harps (Esther)
- » Telemann, G. F.: Die Zeit (Moralische Kantaten)

Za bariton/bas:

- » Händel, G. F.: Revenge, Timotheus Cries (Alexander's Feast)
- » Händel, G. F.: The People that Walked in Darkness (The Messiah)
- » Mendelssohn-Bartholdy, F.: Gott, sei mir gnädig (Paulus)/ O God, Have Mercy (Saint Paul)
- » Bach, J. S.: Quia fecit mihi magna (Magnificat)
- » Orff, C.: Omnia sol temperat (Carmina Burana)

Priporočena literatura:

- » The Oratorio Anthology, Hal Leonard, (za sopran, mezzosopran/alt, tenor, bariton/bas),
- » Arias for Young Voices, Gehrmans Musikförlag, Stockholm, (za sopran, mezzosopran/alt, tenor, bariton/bas),

» Klavirski izvlečki partitur maš, oratorijev, kantat različnih skladateljev.

PESMI IN/ALI SAMOSPEVI TUJIH SKLADATELJEV OD KLASICIZMA IN ROMANTIKE DO SODOBNOSTI

Priporočen izbor samospevov:

- » Bartók, B.: Diese Rose pflück ich hier
- » Bartók, B.: V tej Bystrickej bráne
- » Bartók, B.: Priletel pták
- » Bartók, B.: Krutí Tono vretena
- » Barber, S.: With Rue My Heart Is Laden
- » Bernstein, L.: I Hate Music!
- » Bernstein, L.: I'm a Person Too
- » Brahms, J.: Wißt ihr, wann mein Kindchen
- » Brahms, J.: Sapphische Ode
- » Brahms, J.: Vergebliches Ständchen
- » Britten, B.: O Waly, Waly
- » Chausson, E.: Hébé
- » Chausson, E.: La dernière feuille
- » Duke, J.: I Can't Be Talkin of Love
- » Dvořák, A.: Hospodin jest můj pastýř
- » Dvořák, A.: Bože! Bože! Píseň novou
- » Fauré, G.: Chanson d'amour
- » Fauré, G.: Lydia
- » Grieg, E.: Ich liebe dich
- » Hatze, J.: Serenada
- » Montsalvatge, X.: Punto di Habanera
- » Montsalvatge, X.: Cancion de cuna para dormir a un negrito
- » Mozart, W. A.: An Chloë
- » Mozart, W. A.: Oiseaux, si tous les ans
- » Pejačević, D.: Ein Lied

- » Pejačević, D.: Warum?
- » Pejačević, D.: Es jagen sich Mond und Sonne/ Za mjesecom sunce, lov želje
- » Poulenc, F.: Le dromadaire
- » Poulenc, F.: La Chèvre du Thibet
- » Poulenc, F.: Le Dauphin
- » Rachmaninoff, S.: Son
- » Rachmaninoff, S.: Siren
- » Schubert, F.: Wohin?
- » Schubert, F.: Das Wandern
- » Schubert, F.: Frühlingstraum
- » Schubert, F.: Lied der Mignon (Nur wer die Sehnsucht kennt)
- » Schubert, F.: An Sylvia
- » Schumann, C.: Sie liebten sich beide
- » Schumann, R.: Widmung
- » Strauss, R.: Du meines Herzens Krönelein
- » Strauss, R.: Traum durch die Dämmerung
- » Strauss, R.: Zueignung
- » Tosti, F. P.: Marechiaro
- » Williams, Vaughan R.: The Vagabond
- » Williams, Vaughan R.: Whither Must I Wander?
- » Williams, Vaughan R.: Silent Noon
- » Wolf, H.: In dem Schatten meiner Locken
- » Wolf, H.: Gesang Weylas
- » Wolf, H.: Gebet
- » Zajc, I.: Na gondoli
- » Quilter, R.: Love's Philosophy

Priporočen izbor literature:

- » Bartók, B.: Der Junge Bartók I., Editio Musica Budapest, Z. 4219
- » Mozart, W. A.: Lieder, Ausgabe für hohe Stimme; Peters, 4699a
- » Mozart, W. A.: Sämtliche Lieder für mittlere Stimme; BA 5328 Bärenreiter Urtext, für hohe Stimme; BA 5330 Bärenreiter Urtext
- » Beethoven, L. van: Sämtliche Lieder; Peters 180
- » Beethoven, L. van: Ausgewählte Lieder, Ausgabe für tiefe Stimme; Peters 732
- » Bellini, V.: 15 Composizioni da Camera, Ricordi
- » Schubert, F.: Album, Band 1–4, Sopran oder Tenor (ur. Friedlaender, M.); Peters 20a
- » Schumann, R.: Sämtliche Lieder, Band 1–2, Originalausgabe Sopran oder Tenor; Peters 2383a
- » Schumann, C.: Sämtliche Lieder, Band 1-2; Breitkopf 8558, 8559
- » Brahms, J.: Lieder für eine Singstimme mit Klavierbegleitung, Band 1, Ausgabe für hohe Stimme; Peters 3201a
- » Mendelssohn Bartholdy, F.: Sämtliche Lieder; Universal
- » Tosti, F. P.: Romanze per canto e pianoforte, Ricordi
- » Wolf, H.: Ausgewählte Lieder, hohe Stimmme; Peters 4290a
- » Pesmi oz. samospevi skladateljev: Fauré, G., Chausson, E., Grieg, E., Mahler, G., Debussy, C., Čajkovski, P.I., Dvořák, A., Martinu, B., Janaček, L., idr.

PESMI IN/ALI SAMOSPEVI SLOVENSKIH SKLADATELJEV

Priporočen izbor samospevov:

- » Gerbič, F.: Kam?
- » Gerbič, F.: Skupaj sva pri oknu stala
- » Glavina, B.: Pesem deževja
- » Ipavec, J.: Divja roža in bršljan
- » Ipavec, J.: Zingara
- » Jašovec, U.: Coprnica Zofka
- » Kastelic, M.: Ti meni svetlo sonce
- » Lajovic, An.: Serenada
- » Lajovic, An.: Iskal sem svojih mladih dnij
- » Lajovic, An.: Cveti, cveti rožica

- » Lajovic, An.: Mesec v izbi
- » Pavčič, J.: Ženjica
- » Prelovec, Z.: Bela noč
- » Prelovec, Z.: Mrzeča je zunaj temna noč
- » Pustinek Rakar, K.: Po prečuti noči
- » Pustinek Rakar, K.: Pesem
- » Simoniti, R.: Večerni hlad
- » Simoniti, R.: Pomlad
- » Sojar Voglar, Č.: Luknjica v piščali
- » Šivic, P.: O, saj ni smrti
- » Škerjanc, L. M.: Vizija
- » Vilhar, F.S.: Mornar
- » Vulc, T.: Sodobna dama

Priporočen izbor literature:

- » Zbornik slovenskih samospevov 1; DZS
- » Zbornik slovenskih samospevov 2; DZS
- » Zgodnji slovenski samospevi; DSS 1777
- » Zgodnji slovenski samospevi; DSS 1777, dodatek transpozicije
- » Slovenija; DSS 1987
- » Volarič, H.: Samospevi
- » Pavčič, J.: Samospevi za visoki glas; DZS
- » Prelovec, Z.: Šest pesmi
- » Lipovšek, M.: Sončece, sij, cikel za sopran in klavir; DSS
- » Ipavec, J.: Izbrani samospevi; DSS 1460 in Glasbena Matica
- » Škerjanc, L. M.: Samospevi na besedila slovenskih pesnikov; Fundacija LMŠ, Ljubljana
- » Lajovic, A.: Album samospevov za glas s klavirjem; SAZU
- » Lipovšek, M.: Dvanajst ljudskih pesmi za glas in klavir; DSS 915
- » Kozina, M.: Tri vesele pesmi na besedilo Lili Novy; DSS 29b

- » Krek, U.: Pet ljudskih pesmi za visoki glas in klavir; DSS 193
- » Šivic, P.: Samospevi
- » Osterc, S.: Pesmi za glas in klavir; DSS 959
- » Kolo, Zbirka samospevov in duetov; DSS
- » Tomc, M.: Gremo v Korotan, Sedem koroških ljudskih pesmi za srednji glas; Ljubljana, Pet Prešernovih pesmi, Izbor samospevov; DZS
- » Flajšman, J.: Napevi iz Grlice, Zdravic in Besede; samozaložba
- » Štritof, N.: Narodne po napevih Stanka Vraza, 1. zvezek; Glasbena matica, Osem samospevov za glas s spremljevanjem klavirja; Glasbena matica
- » Savin, R.: Pet pesmi za en glas in glasovir, op.13
- » Savin, R.: Pet pesmi za en glas in klavir, op. 20
- » Savin, R.: Samospevi 1
- » Pavčič, J.: Slovenske narodne pesmi za en glas in klavir
- » Škerjanc, L. M.: Sentimentalni narodni napevi za glas in klavir

ARIJA IZ OPERE ALI OPERETE ALI SOLISTIČNI ODLOMEK IZ SPEVOIGRE

Priporočene arije:

Za sopran:

- » Rameau, J. P.: Tristes apprets (Castor et Pollux)
- » Händel, G. F.: La speranza e giunta in porto (Ottone)
- » Händel, G. F. Va godendo (Xerxes)
- » Händel, G. F.: As When the Dove (Acis and Galathea)
- » Mozart, W. A.: Una donna (Così fan tutte)
- » Mozart, W. A.: Batti, batti (Don Giovanni)
- » Mozart, W. A.: Vedrai carino (Don Giovanni)
- » Mozart, W. A.: Non so più (Le nozze di Figaro)
- » Mozart, W. A.: Un moto di gioja (Le nozze di Figaro)
- » Pergolesi, G. B.: Stizzoso, mio stizzoso (La serva padrona)
- » Glück, C. W.: Che fiero momento (Orfeo ed Euridice)
- » Glück, C. W.: Gli sguardi trattieni (Orfeo ed Euridice)

- » Gobec, R.: Visoko vrh planin (Planinska roža)
- » Zeller, K.: Ich bin die Christel von der Post (Der Vogelhändler)

Za mezzosopran / alt

- » Mozart, W. A.: Non so più (Le nozze di Figaro)
- » Menotti, G.: All That Gold (Amahl and the Night Visitors)
- » Menotti, G.: Oh, Those Faces (The Consul)
- » Menotti, G.: Must the Winter Come so Soon (The Consul)
- » Thomas, A.: Connais-tu le pays (Mignon)
- » Gounod, C.: Faites-lui mes aveux (Faust)
- » Glück, C. W.: Che faro senza Euridice (Orfeo)
- » Bernstein, L.: I Am Easily Assimilated (Candid)

Za tenor:

- » Händel, G. F.: Love Sounds Th'alarm (Acis and Galathea)
- » Mozart, W. A.: Che beltà, che leggiadria (La finta giardiniera)
- » Mozart, W. A.: In Mohrland (Die Entführung au dem Serail)
- » Mozart, W. A.: Sposa cara, sposa bella (La finta semplice)
- » Mozart, W. A.: Alles fühlt der Liebe Freuden (Die Zauberflöte)
- » Gobec, R.: Pod njenim oknom sem (Planinska roža)
- » Bernstein, L.: It Must Be So (Candid)
- » Lehar, F.: Du bist meine Sonne (Giuditta)

Za bariton:

- » Haydn, J.: Un cor si tenero (Il disertore)
- » Humperdinck, E.: Trala la la (Hänsel und Gretel)
- » Mozart, W. A.: Der Vogelfänger (Die Zauberflöte)
- » Donizetti, G.: Bella siccome un angelo (Don Pasquale)
- » Gobec, R.: Ti si moja cvetka (Planinska roža)
- » Zeller, K.: Lass dir Zeit (Der Kellermeister)

Za bas:

- » Mozart, W. A.: Non c'è al mondo altro che donne (La finta semplice)
- » Mozart, W. A.: Vieni, o mia Ninetta (La finta semplice)
- » Mozart, W. A.: O Isis und Osiris (Die Zauberflöte)
- » Mozart, W. A.: In diesen heiligen hallen (Die Zauberflöte)
- » Beethoven, L. van: Hat man nicht auch Gold daneben (Fidelio)

Priporočen izbor literature:

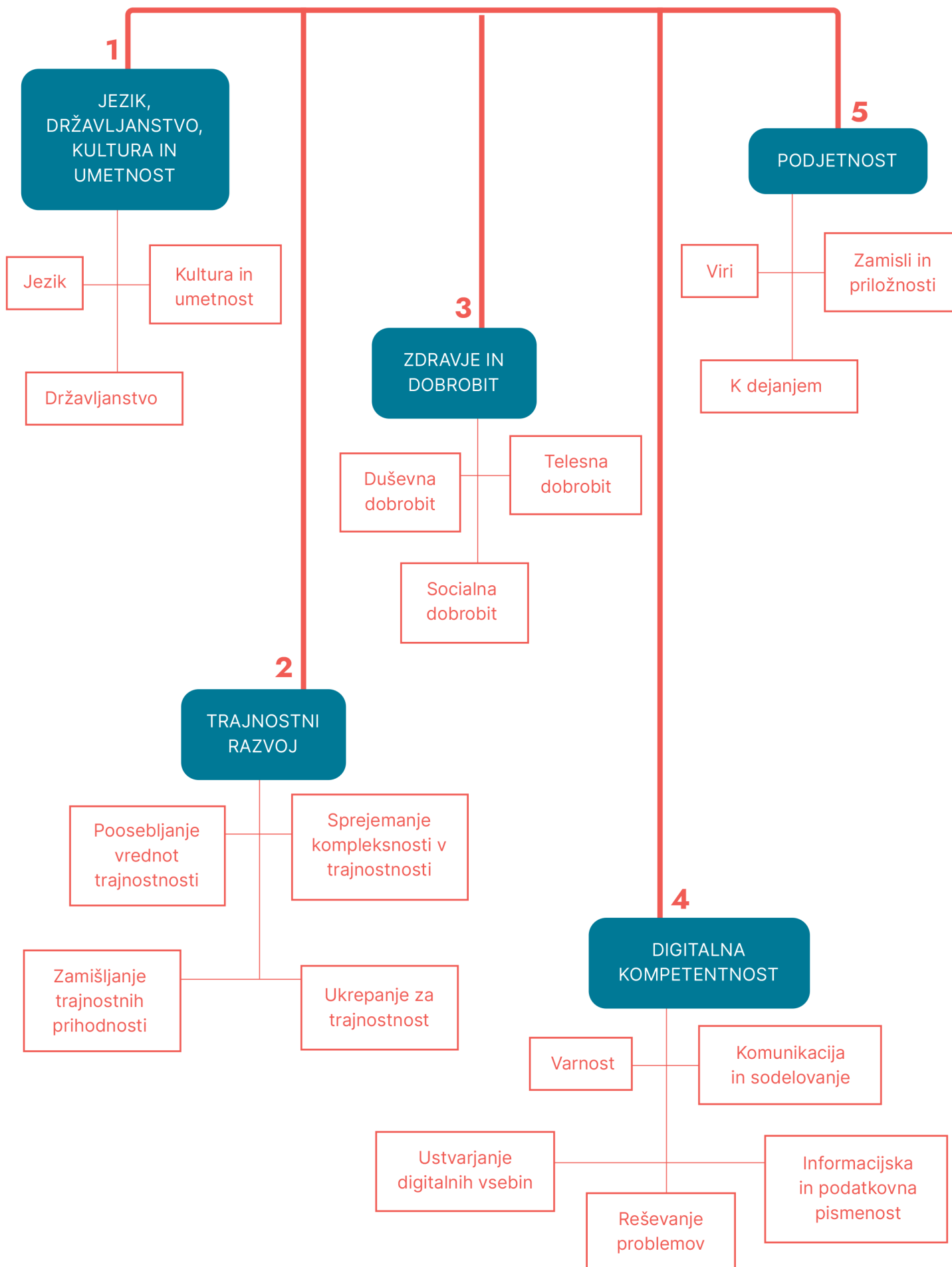
- » Opera Anthology, Schirmer; za različne glasove
- » American Aria Anthology, Schirmer; za različne glasove,
- » Arias for Young Voices, Gehrmans Musikförlag, Stockholm (za sopran, mezzosopran/alt, tenor, bariton/bas),
- » Druge zbirke arij za sopran, mezzosopran, tenor, bariton ali bas,
- » Klavirski izvlečki iz posameznih oper, operet ali spevoiger: Bärenreiter, Ricordi, idr.

PRILOGE

KLJUČNI CILJI PO PODROČJIH SKUPNIH CILJEV

1 /// JEZIK, DRŽAVLJANSTVO, KULTURA IN UMETNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

1.1 JEZIK

1.1.1 Strokovna besedila	1.1.1.1 Pri posameznih predmetih razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (referat, plakat, povzetek, opis, pogovor itd.).
1.1.2 Strokovni jezik	1.1.2.1 Se zaveda, da je učenje vsebine posameznega predmeta hkrati tudi spoznavanje njegove strokovne terminologije; torej učenje jezika na ravni poimenovanj za posamezne pojme in na ravni logičnih povezav. 1.1.2.2 Se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno ter pisno raven svojega strokovnega jezika.
1.1.3 Univerzalni opis jezika kot sistema	(pri vseh predmetih:) 1.1.3.1 Se zaveda podobnosti ter razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi gradiv v tujih jezikih, pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd. (pri vseh jezikovnih predmetih:) 1.1.3.2 Se zaveda, da različne jezike lahko opisujemo na podoben način; pri pouku tujih jezikov zato uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika, in obratno: zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi.
1.1.4 Razumevanje pomena branja	1.1.4.1 Pri vseh predmetih redno bere, izbira raznolika bralna gradiva, jih razume, poglobljeno analizira in kritično vrednoti.
1.1.5 Jezik in nenasilna komunikacija	1.1.5.1 Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo.

1.2 DRŽAVLJANSTVO

1.2.1 Poznavanje in privzemanje človekovih pravic ter dolžnosti kot temeljnih vrednot in osnov državljanske etike	1.2.1.1 Pozna, razume in sprejema človekove pravice kot skupni evropski in ustavno določeni okvir skupnih vrednot ter etike. 1.2.1.2 Razume, da so človekove pravice univerzalne in nepogojene, da uveljavljajo vrednote svobode in enakosti. 1.2.1.3 Razume in sprejema, da je obstoj pravic pogojen s spoštovanjem individualne dolžnosti do enake pravice drugega. 1.2.1.4 Razume in sprejema, da je dolžnost do enake pravice drugega dolžnost zaradi dolžnosti (ne le pravica zaradi individualnega interesa). 1.2.1.5 Razume in sprejema človekove pravice in dolžnosti kot osnovno, vsem državljanom skupno etiko (moralo), ki uveljavlja vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, pravičnosti, resnice, zakona, lastnine, nediskriminacije in strpnosti.
1.2.2 Etična refleksija	1.2.2.1 Spozna, da obstajajo moralna vprašanja, pri katerih ni vnaprej danih od vseh sprejetih odgovorov. 1.2.2.2 Razvija občutljivost za moralna vprašanja ter sposobnost, da o njih razmišlja skupaj z drugimi.
1.2.3 Sodelovanje z drugimi v skupnosti in za skupnost	1.2.3.1 Z namenom uresničevanja skupnega dobrega sodeluje z drugimi ter podaja in uresničuje predloge, ki kakovostno spreminjajo skupnosti. 1.2.3.2 Prek lastnega delovanja ozavešča pomen skrbi za demokratično skupnost ter krepi zavedanje o pomenu pripadnosti skupnosti za lastnodobrobit in dobrobit drugih.
1.2.4 Aktivno državljanstvo in politična angažiranost	1.2.4.1 Ob zavedanju pozitivnega pomena politike kot skupnega reševanja izzivov in skrbi za dobrobit vseh, pa tudi iskanja kompromisov in preseganja konfliktov, pozna raznolike oblike demokratičnega političnega angažiranja in se vključuje v politične procese, ki vplivajo na življenja ljudi.
1.2.5 Znanje za kritično mišljenje, za aktivno državljansko držo	1.2.5.1 Uporabi znanja vsakega predmetnega področja za kritično in aktivno državljansko držo.

1.3 KULTURA IN UMETNOST

1.3.1 Sprejemanje, doživljanje in vrednotenje kulture in umetnosti	1.3.1.1 Intuitivno ali zavestno (individualno in v skupini) vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepozna lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega itd.).
1.3.2 Raziskovanje in spoznavanje kulture ter umetnosti	1.3.2.1 Raziskuje in spozna kulturo, umetnost, umetniške zvrsti ter njihova izrazna sredstva v zgodovinskem in kulturnem kontekstu.
1.3.3 Izražanje v umetnosti in z umetnostjo	1.3.3.1 Je radoveden in raziskuje materiale in umetniške jezike, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje tudi na neumetniških področjih.
1.3.4 Uživanje v ustvarjalnem procesu ter dosežkih kulture in umetnosti	1.3.4.1 Uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih. 1.3.4.2 V varnem, odprtem in spodbudnem učnem okolju svobodno izraža želje in udejanja ustvarjalne ideje.
1.3.5 Živi kulturo in umetnost	1.3.5.1 Živi kulturo in umetnost kot vrednoto v domačem in šolskem okolju ter prispeva k razvoju šole kot kulturnega središča in njenemu povezovanju s kulturnim in z družbenim okoljem.

2 /// TRAJNOSTNI RAZVOJ

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

2.1 POOSEBLJANJE VREDNOT TRAJNOSTNOSTI

2.1.1 Vrednotenje trajnostnosti	2.1.1.1 Kritično oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo glede na svoje trenutne zmožnosti ter družbeni položaj.
2.1.2 Podpiranje pravičnosti	2.1.2.1 Pri svojem delovanju upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.
2.1.3 Promoviranje narave	2.1.3.1 Odgovoren odnos do naravnih sistemov gradi na razumevanju njihove kompleksnosti in razmerij med naravnimi ter družbenimi sistemi.

2.2 SPREJEMANJE KOMPLEKSNOSTI V TRAJNOSTNOSTI

2.2.1 Sistemsko mišljenje	2.2.1.1 K izbranemu problemu pristopa celostno, pri čemer upošteva povezanost okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika. 2.2.1.2 Presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.2.2 Kritično mišljenje	2.2.2.1 Kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe, pri čemer upošteva različne poglede, pogoje z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem.
2.2.3 Formuliranje problema	2.2.3.1 Pri opredelitvi problema upošteva značilnosti problema – (ne)jasnost, (ne)opredeljenost, (ne)določljivost problema – in lastnosti reševanja – (ne)definirane, (ne)sistemske rešitve – ter vpletenost deležnikov.

2.3 ZAMIŠLJANJE TRAJNOSTNIH PRIHODNOSTI

2.3.1 Pismenost za prihodnost	2.3.1.1 Na podlagi znanja, znanstvenih dognanj in vrednot trajnostnosti razume ter vrednoti možne, verjetne in želene trajnostne prihodnosti (scenarije). 2.3.1.2 Presoja dejanja, ki so potrebna za doseganje želene trajnostne prihodnosti.
2.3.2 Prilagodljivost	2.3.2.1 V prizadevanju za trajnostno prihodnost tvega in se kljub negotovostim prilagaja ter sprejema trajnostne odločitve za svoja dejanja.
2.3.3 Raziskovalno mišljenje	2.3.3.1 Pri načrtovanju in reševanju kompleksnih problemov/-atik trajnostnosti uporablja in povezuje znanja in metode različnih znanstvenih disciplin ter predlaga ustvarjalne in inovativne ideje in rešitve.

2.4 UKREPANJE ZA TRAJNOSTNOST

2.4.1 Politična angažiranost	2.4.1.1 Ob upoštevanju demokratičnih načel kritično vrednoti politike z vidika trajnostnosti ter sodeluje pri oblikovanju trajnostnih politik in prakse na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.4.2 Kolektivno ukrepanje	2.4.2.1 Pri prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost upošteva demokratična načela in aktivno ter angažirano (konstruktivno) sodeluje z drugimi.
2.4.3 Individualna iniciativa	2.4.3.1 Se zaveda lastnega potenciala in odgovornosti za trajnostno delovanje in ukrepanje na individualni, kolektivni ter politični ravni.

3 /// ZDRAVJE IN DOBROBIT

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

3.1 DUŠEVNA DOBROBIT

3.1.1 Samozavedanje	3.1.1.1 Zaznava in prepoznavna lastno doživljanje (telesne občutke, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) ter lastno vedenje. 3.1.1.2 Skozi izkušnje razume povezanost različnih vidikov lastnega doživljanja (telesni občutki, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) v specifičnih situacijah (npr. ob doživljanju uspeha in neuspeha v učnih in socialnih situacijah).
3.1.2 Samouravnavanje	3.1.2.1 Uravnava lastno doživljanje in vedenje (npr. v stresnih učnih in socialnih situacijah). 3.1.2.2 Razvija samozaupanje in samospoštovanje. 3.1.2.3 Se učinkovito spoprijema z negotovostjo in kompleksnostjo. 3.1.2.4 Učinkovito upravlja, organizira čas učenja in prosti čas.
3.1.3 Postavljanje ciljev	3.1.3.1 Prepoznavna lastne interese, lastnosti, močna in šibka področja ter v skladu z njimi načrtuje kratkoročne in dolgoročne cilje (vezane na duševno, telesno, socialno in učno področje). 3.1.3.2 Spremlja doseganje in spreminjanje načrtovanih ciljev. 3.1.3.3 Razvija zavzetost in vztrajnost ter krepi zmožnosti odložitve nagrade.
3.1.4 Prožen način razmišljanja	3.1.4.1 Razvija osebno prožnost, razvojno miselno naravnost, radovednost, optimizem in ustvarjalnost. 3.1.4.2 Učinkovito se spoprijema s problemskimi situacijami, ki zahtevajo proaktivno miselno naravnost.
3.1.5 Odgovornost in avtonomija	3.1.5.1 Krepi odgovornost, avtonomijo in skrbi za osebno integriteto.

3.2 TELESNA DOBROBIT

3.2.1 Gibanje in sedenje	3.2.1.1 Razume pomen vsakodnevnega gibanja za zdravje in dobro počutje. 3.2.1.2 Razvija pozitiven odnos do gibanja. 3.2.1.3 Vključuje se v različne gibalne dejavnosti, tudi tiste, ki razbremenijo naporen vsakdan. 3.2.1.4 Razume škodljivosti dolgotrajnega sedenja, razvija navade za prekinitev in zmanjšanje sedenja.
3.2.2 Prehrana in prehranjevanje	3.2.2.1 Razume pomen uravnotežene prehrane. 3.2.2.2 Razvija navade zdravega prehranjevanja. 3.2.2.3 Oblikuje pozitiven odnos do hrane in prehranjevanja.
3.2.3 Sprostitev in počitek	3.2.3.1 Razume pomen počitka in sprostitve po miselnem ali telesnem naporu. 3.2.3.2 Spozna različne tehnike sproščanja in uporablja tiste, ki mu najbolj koristijo. 3.2.3.3 Razume pomen dobrih spalnih navad za učinkovito telesno in miselno delovanje ter ravnanje.
3.2.4 Varnost	3.2.4.1 Spozna različne zaščitne ukrepe za ohranjanje zdravja. 3.2.4.2 Ravna varno in odgovorno, pri čemer skrbi za ohranjanje zdravja sebe in drugih.
3.2.5 Preventiva pred različnimi oblikami zasvojenosti	3.2.5.1 Usvaja znanje o oblikah in stopnjah zasvojenosti ter o strategijah, kako se jim izogniti oz. jih preprečiti z zdravim življenjskim slogom.

3.3 SOCIALNA DOBROBIT

3.3.1 Socialno zavedanje in zavedanje raznolikosti	3.3.1.1 Ozavešča lastno doživljanje in vedenje v odnosih z drugimi. 3.3.1.2 Zaveda se in prepoznava raznolikosti v ožjem (oddelek, vrstniki, družina) in širšem okolju (šola, lokalna skupnost, družba).
3.3.2 Komunikacijske spretnosti	3.3.2.1 Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja interesa in skrbi za druge.
3.3.3 Sodelovanje in reševanje konfliktov	3.3.3.1 Konstruktivno sodeluje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih. 3.3.3.2 Krepi sodelovalne veščine, spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov v oddelku, družini, šoli, širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in asertivnem komuniciranju ter enakopravnosti.
3.3.4 Empatija	3.3.4.1 Krepi zmožnosti razumevanja in prevzemanja perspektive drugega. 3.3.4.2 Prepoznavna meje med doživljanjem sebe in drugega. 3.3.4.3 Uravnava lastno vedenje v odnosih, upoštevajoč več perspektiv hkrati.
3.3.5 Prosocialno vedenje	3.3.5.1 Krepi prepoznavanje in zavedanje potrebe po nudenju pomoči drugim. 3.3.5.2 Prepoznavna lastne potrebe po pomoči in strategije iskanja pomoči. 3.3.5.3 Krepi družbeno odgovornost.

4 /// DIGITALNA KOMPETENTNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

4.1 INFORMACIJSKA IN PODATKOVNA PISMENOST

4.1.1 Brskanje, iskanje in filtriranje podatkov, informacij ter digitalnih vsebin	4.1.1.1 Izraža informacijske potrebe, išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja.
4.1.2 Vrednotenje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.2.1 Analizira, primerja in kritično vrednoti verodostojnost in zanesljivost podatkov, informacij in digitalnih vsebin.
4.1.3 Upravljanje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.3.1 Podatke zbira, obdeluje, prikazuje in shranjuje na najustreznejša mesta (trdi disk, oblak, USB itd.), tako da jih zna kasneje tudi najti.

4.2 KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE

4.2.1 Interakcija z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.1.1 Sporazumeva se z uporabo različnih digitalnih tehnologij in razume ustrezna sredstva komunikacije v danih okoliščinah.
4.2.2 Deljenje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.2.1 Deli podatke, informacije in digitalne vsebine z drugimi z uporabo ustreznih digitalnih tehnologij. Deluje v vlogi posrednika in je seznanjen s praksami navajanja virov ter avtorstva.
4.2.3 Državljsko udejstvovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.3.1 Išče in uporablja portale za udejstvovanje v družbi. Poišče skupine, ki zastopajo njegove interese, s pomočjo katerih lahko aktivno daje predloge za spremembe.
4.2.4 Sodelovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.4.1 Z digitalnimi orodji soustvarja skupno vsebino in se zavzema za krepitev sodelovanja med člani.
4.2.5 Spletni bonton	4.2.5.1 Pri uporabi digitalnih tehnologij in omrežij prilagaja svoje vedenje pričakovanjem ter pravilom, ki veljajo v določeni skupini.
4.2.6 Upravljanje digitalne identitete	4.2.6.1 Ustvari eno ali več digitalnih identitet in z njimi upravlja, skrbi za varovanje lastnega ugleda ter za ravnanje s podatki, ki nastanejo z uporabo številnih digitalnih orodij in storitev v različnih digitalnih okoljih.

4.3 USTVARJANJE DIGITALNIH VSEBIN

4.3.1 Razvoj digitalnih vsebin	4.3.1.1 Ustvarja in ureja digitalne vsebine v različnih formatih.
4.3.2 Umeščanje in poustvarjanje digitalnih vsebin	4.3.2.1 Digitalne vsebine obogati z dodajanjem slik, glasbe, videoposnetkov, vizualnih efektov idr.
4.3.3 Avtorske pravice in licence	4.3.3.1 Pozna licence in avtorske pravice. Spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira.
4.3.4 Programiranje	4.3.4.1 Zna ustvariti algoritem za rešitev enostavnega problema. Zna odpraviti preproste napake v programu.

4.4 VARNOST

4.4.1 Varovanje naprav	4.4.1.1 Deluje samozaščitno; svoje naprave zaščiti z ustreznimi gesli, programsko opremo in varnim ravnanjem, jih ne pušča brez nadzora v javnih prostorih idr.
4.4.2 Varovanje osebnih podatkov in zasebnosti	4.4.2.1 Varuje osebne podatke in podatke drugih ter prepoznava zaupanja vredne ponudnike digitalnih storitev.
4.4.3 Varovanje zdravja in dobrobiti	4.4.3.1 Digitalno tehnologijo uporablja uravnoteženo, skrbi za dobro telesno in duševno dobrobit ter se izogiba negativnim vplivom digitalnih medijev.
4.4.4 Varovanje okolja	4.4.4.1 Zaveda se vplivov digitalnih tehnologij in njihove uporabe na okolje.

4.5 REŠEVANJE PROBLEMOV

4.5.1 Reševanje tehničnih težav	4.5.1.1 Prepozna tehnične težave pri delu z napravami ali digitalnimi okolji ter jih rešuje.
4.5.2 Prepoznavanje potreb in opredelitev tehnoloških odzivov	4.5.2.1 Prepoznava in ocenjuje potrebe, izbira ter uporablja digitalna orodja in jih prilagaja lastnim potrebam.
4.5.3 Ustvarjalna uporaba digitalne tehnologije	4.5.3.1 S pomočjo digitalne tehnologije ustvarja rešitve in novosti v postopkih ter izdelkih.
4.5.4 Prepoznavanje vrzeli v digitalnih kompetencah	4.5.4.1 Prepozna vrzeli v svojih digitalnih kompetencah, jih po potrebi izboljšuje in dopolnjuje ter pri tem podpira tudi druge.

5.1 ZAMISLI IN PRILOŽNOSTI

5.1.1 Odkrivanje priložnosti	5.1.1.1 Prepoznavava avtentične izzive kot priložnosti za ustvarjanje vrednost zase in za druge.
5.1.2 Ustvarjalnost in inovativnost	5.1.2.1 Pri reševanju izzivov na ustvarjalen način uporablja znanje in izkušnje za ustvarjanju boljših rešitev. 5.1.2.2 Pripravi nabor možnih rešitev izziva, pri čemer stremi k oblikovanju vrednosti za druge.
5.1.3 Vizija	5.1.3.1 Oblikuje vizijo prihodnosti, ki vključuje odgovore na vprašanja, kaj namerava početi v prihodnosti, kakšen želi postati in kakšno skupnost želi sooblikovati.
5.1.4 Vrednotenje zamisli	5.1.4.1 Vrednoti rešitve ob upoštevanju kriterijev po načelu ustvarjanja dobrobiti za druge in izbere ustrezno rešitev.
5.1.5 Etično in trajnostno razmišljanje	5.1.5.1 Prepozna in ovrednoti vpliv svojih odločitev ter ravnanj na skupnost in okolje.

5.2 VIRI

5.2.1 Samozavedanje in samoučinkovitost	5.2.1.1 Prepozna svoje želje, močna in šibka področja ter zaupa, da lahko pozitivno vpliva na ljudi in situacije.
5.2.2 Motiviranost in vztrajnost	5.2.2.1 Je pozitivno naravnani, samozavesten in osredotočen na proces reševanja izziva. 5.2.2.2 Vztraja pri opravljanju kompleksnejših nalog.
5.2.3 Vključevanje virov	5.2.3.1 Pridobi podatke in sredstva (materialna, nematerialna in digitalna), potrebne za prehod od zamisli k dejanjem, s katerimi odgovorno in učinkovito upravlja, pri čemer upošteva učinkovito izrabo lastnega časa in finančnih sredstev.
5.2.4 Vključevanje človeških virov	5.2.4.1 Spodbuja in motivira druge pri reševanju skupnih nalog. 5.2.4.2 Poišče ustrezno pomoč posameznika (npr. vrstnika, učitelja, strokovnjak itd.) ali strokovne skupnosti. 5.2.4.3 Razvije spretnosti za učinkovito komunikacijo, pogajanje, vodenje, ki so potrebne za doseganje rezultatov.
5.2.5 Finančna pismenost	5.2.5.1 V različnih življenjskih situacijah prepozna in rešuje finančne izzive (viri finančnih sredstev, skrb za denar, poslovanje npr. z banko, zavarovalnico ter drugimi finančnimi institucijami, ocena potrebnih sredstev, tveganj in odločitev o zadolževanju ter naložbi, varčevanju). 5.2.5.2 Sprejema odgovorne finančne odločitve za doseganje blaginje (osebne in za skupnost). 5.2.5.3 Pridobiva ustrezno znanje na področju finančne pismenosti za kakovostno vsakdanje in poklicno življenje.

5.3 K DEJANJEM

5.3.1 Prevzemanje pobude	5.3.1.1 Spodbuja in sodeluje pri reševanju izzivov, pri čemer prevzema individualno in skupinsko odgovornost.
5.3.2 Načrtovanje in upravljanje	5.3.2.1 V procesu reševanja problemov si zastavlja kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne cilje, opredeli prednostne naloge in pripravi načrt. 5.3.2.2 Prilagaja se nepredvidenim spremembam.
5.3.3 Obvladovanje negotovosti, dvoumnosti in tveganja	5.3.3.1 Na nepredvidene situacije se odziva s pozitivno naravnanoostjo in ciljem, da jih uspešno razreši. 5.3.3.2 Pri odločitvah primerja in analizira različne informacije, da zmanjša negotovost, dvoumnost in tveganja.
5.3.4 Sodelovanje	5.3.4.1 Sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami. 5.3.4.2 Morebitne spore rešuje na konstruktiven način in po potrebi sklepa kompromise.
5.3.5 Izkusveno učenje	5.3.5.1 Z reševanjem izzivov pridobiva nove izkušnje in jih upošteva pri sprejemanju nadaljnjih odločitev. 5.3.5.2 Presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepozna priložnosti za nadaljnje učenje. 5.3.5.3 Prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah. 5.3.5.4 Povratne informacije uporabi za nadaljnji razvoj podjetnostne kompetence.